

การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน
โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

นางอรุณญา สมภาร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**An Evaluation of the Project for Enhancing Student's Discipline on Maintaining
Cleanliness of Samakkee Wittayakan School in Udon Thani Province**

Mrs. Arunya Sompal

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Evaluation

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การประเมินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาด
ของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอศรีธาตุ
จังหวัดอุดรธานี

ชื่อและนามสกุล นางอรัญญา สมภาร

แขนงวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สัจจวรรณ ใจดกระโทก

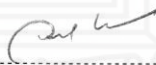
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. สัจจวรรณ ใจดกระโทก)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณดี แสงประทีปทอง)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของ
นักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
ผู้ศึกษา นางอรัญญา สมภาร รหัสนักศึกษา 2522500756
ปริญญา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สัศวรณั์ จัตุระโทก ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า และกระบวนการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุดรธานี และ (2) ประเมินประสิทธิผลของการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยของนักเรียน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน ได้แก่ ครู จำนวน 13 คน นักเรียนจำนวน 160 คนในโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุดรธานี เลือกมาแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมิน พบว่า (1) โครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าซึ่งประกอบด้วย บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ มีความเพียงพอในระดับมาก ด้านกระบวนการซึ่งประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน การจัดกิจกรรม การพัฒนาบุคลากร และการติดตามประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต ความคิดเห็นของครูต่อการพัฒนาวิสัยของนักเรียนอยู่ในระดับมาก (2) หลังจากโครงการได้ดำเนินไปแล้ว นักเรียนมีพฤติกรรมและมีวิสัยด้านการรักษาความสะอาดดีขึ้น และสภาพห้องเรียนและโรงเรียนมีความสะอาดและเป็นระเบียบมากขึ้น

คำสำคัญ การประเมิน โครงการพัฒนาวิสัย การรักษาความสะอาด

Independent Study title: An Evaluation of the Project for Enhancing Student's Discipline on Maintaining Cleanliness of Samakkee Wittayakan School in Udon Thani Province

Author: Mrs. Arunya Sompal; **ID:** 2522500756;

Degree: Master of Education (Educational Evaluation);

Independent Study advisor: Dr. Sungworn Ngudgratoke; **Academic year:** 2012

Abstract

This evaluation aimed to (1) evaluate the appropriateness of the input and process factors of the Project for Enhancing Students' Discipline on Maintaining Cleanliness of Samakkee Wittayakan School in Udon Thani province; and (2) evaluate the effectiveness of the Project.

The group of evaluation informants comprised 13 teachers, and 160 students of Samakkee Wittayakan School in Udon Thani province, all of which were purposively selected. The employed evaluation instrument was a rating scale questionnaire. Statistics used to analyze evaluation data included the frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The evaluation results revealed that (1) the overall appropriateness of the Project for Enhancing Student's Discipline on Maintaining Cleanliness of Samakkee Wittayakan School in Udon Thani province was at the high level; when the components of the Project were considered, it was found that the Project inputs including the personnel, materials and equipment, and budget were highly sufficient; the Project processes including the operational process, activities, staff development, and monitoring and evaluation were also found to be carried out at the high level; as for the Project output, the teachers concerned had opinions that the students' discipline on maintaining cleanliness had been highly enhanced; and (2) after the implementation of the Project, cleanliness behaviors of students were noticeably observed, students were more disciplined in cleanliness, and it was evident that the classrooms and the whole of school were tidier and cleaner.

Keywords: Evaluation, Discipline Enhancing Project, Cleanliness maintenance

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร. สัมภรณ์ งามกระโทก อาจารย์ที่ปรึกษาได้กรุณาให้คำปรึกษา ตลอดจนขอพรคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณัติ แสงประทีปทอง กรรมการสอบได้ให้ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้ประเมิน รู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ผู้ประเมินขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน คือ นายไมยมิตร ป้องวิชัย ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 นายอุดมศักดิ์ ปอโนนสูง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 นางจรัสพิมพ์ รัตนวงษา รองผู้อำนวยการโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ตำบลหัวนาคำ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี นาง พัชราภรณ์ ศรีสุนาคร้ว ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคำกุงประชานุกูล ตำบลหัวนาคำ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี และ นายวัชระ ป้านภูมิ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหวายน้อย ตำบลทุ่งเขาหลวง อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่กรุณาสละเวลา ตรวจสอบ และให้ คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งครูผู้บริหาร และนักเรียน ทุกท่านที่กรุณาในการ ตอบแบบสอบถาม จนทำให้ผู้ประเมินได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่ง

นอกจากนี้ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เอื้อเฟื้อองค์ความรู้ ขอขอบใจบุคคล ในครอบครัวทุกคนที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจ สม่าเสมอ ท้ายสุดนี้ประโยชน์ที่พึง ได้รับจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ประเมินขอมอบให้ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จ ใน การประเมินครั้งนี้

อริญญา สมภาร

ตุลาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิด หลักการ โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดนักเรียน	5
ความหมายและขอบข่ายของวินัยนักเรียน	6
ความสำคัญของระเบียบวินัยและการเสริมสร้างให้เกิดวินัย	9
วินัยด้านการรักษาความสะอาด	14
การประเมินโครงการ	15
โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน	22
กิจกรรมในการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน	24
การศึกษาที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	30
ผู้ให้ข้อมูลการประเมิน	30
เครื่องมือที่ใช้ประเมิน	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูผู้ให้ข้อมูล ผลการวิเคราะห์สถานภาพ ส่วนบุคคลของนักเรียน	35
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการ พัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียน สามัคคีวิทยาคาร	37
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัย ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน	41
ตอนที่ 4 ผลการเสนอแนวทางในการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความ สะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร	47
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
สรุปการประเมิน	49
อภิปรายผล	50
ข้อเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	56
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	57
ข สำเนาหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	59
ค แบบสอบถามเพื่อการประเมิน	61
ประวัติผู้ศึกษา	74

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของครูผู้สอน..... 35
ตารางที่ 4.2	จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของนักเรียน..... 35
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูผู้สอน ต่อโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร โดยภาพรวม..... 37
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อโครงการ พัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ด้านปัจจัยนำเข้า..... 38
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของครู ต่อโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ด้านกระบวนการ..... 39
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของครู ต่อโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคารด้านผลผลิต..... 40
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของ นักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ด้านผลผลิต ในภาพรวม..... 41
ตารางที่ 4.8	ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านร่างกาย ของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ตามโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร..... 42
ตารางที่ 4.9	ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านห้องเรียนของนักเรียน โรงเรียนสามัคคี วิทยาคาร ตามโครงการพัฒนาวิสัยด้านความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร..... 43
ตารางที่ 4.10	ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียนสามัคคี วิทยาคารตามโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร..... 44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าของยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาการด้านคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในทุกด้าน และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นภาคบริการและอุตสาหกรรม ส่งผลให้พฤติกรรมของคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมชนบทที่มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มาเป็นสังคมเมืองที่ต่างคนต่างอยู่ไม่ผูกพันกัน การอพยพโยกย้ายถิ่นไปทำงานต่างจังหวัด การหย่าร้าง การที่พ่อแม่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ เหล่านี้เป็นสาเหตุให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น บางครอบครัวไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลอบรมสั่งสอนเด็กเท่าที่ควร เด็กนักเรียนบางคนก็รับเอาวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมในการดำรงชีวิต มีผลให้ชุมชนขาดความเข้มแข็ง เมื่อสังคมมีปัญหาทำให้ความเห็นใจและเอื้ออาทรต่อกันมีน้อยลง(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,ม.ป.ป. 7)

นอกจากนี้สภาพโรงเรียนที่มีบรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ขาดสื่ออุปกรณ์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เป็นที่น่าสนใจ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน หรือนักเรียนกับนักเรียนไม่ดี รวมถึงสาเหตุที่มาจากตัวนักเรียนเองที่ไม่สนใจเรียน มีปัญหาสุขภาพ ความพิการ หรือคิดยาเสพติด สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมทางด้านวินัยของนักเรียนทุกระดับชั้น โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน หากมีการฝ่าฝืนระเบียบวินัยอันเป็นแบบแผน ข้อบังคับของห้องเรียนหรือของโรงเรียน ทำให้นักเรียนขาดความรู้และทักษะจำเป็นในการดำรงชีวิตรวมถึงขาดโอกาสในการศึกษาและพัฒนาตนเอง สังคมก็จะขาดคนที่มีคุณภาพมาสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ประเทศชาติ ทั้งสังคมโดยรวมก็อาจจะเกิดความวุ่นวายขึ้น ถ้าหากนักเรียนที่ขาดวินัยเหล่านี้โตเป็นผู้ใหญ่และก่อก่อปัญหาขึ้นอีกด้วย(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 18)

สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาด้านวินัยนักเรียนนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 14) ได้เสนอแนะว่า โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้การศึกษาคควรดำเนินการเพื่อสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาด้านวินัยนักเรียนเหล่านี้ โดยมีแนวคิดที่สำคัญคือ ใช้

รูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาก็หลากหลายเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน โดยใช้วิธีการที่ง่ายเข้าถึงตัวนักเรียน โดยตรงเน้นการทำงานครบวงจรทั้งการป้องกันและการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนบนฐานข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกคนทุกฝ่ายต้องให้ความรักความเอื้ออาทร ความเอาใจใส่และเป็นมิตรในการช่วยเหลือ ดูแล ด้วยการใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ปลูกฝังจิตสำนึกเพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่นใจ ใ่วางใจ มีความมั่นใจในตนเองและพัฒนาทักษะชีวิตอย่างมั่นคงเต็มตามศักยภาพ ให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในด้านความสะอาด มีความรับผิดชอบในตนเองและสังคมภูมิใจในความเป็นไทย

โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2551 มีนักเรียนทั้งสิ้น 160 คน ครู 13 คนจากการประเมินและตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาพบว่า คะแนนตัวชี้วัดเกี่ยวกับความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร โรงเรียนได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการประเมินคุณภาพสถานศึกษาให้ดำเนินงานพัฒนาความสะอาดของสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงด้านความสะอาดเรียบร้อยของโรงเรียน คณะกรรมการของโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของโรงเรียน โดยต้องการให้นักเรียนมีวินัยด้านการรักษาความสะอาด ภายใต้นโยบายที่เชื่อว่า การที่นักเรียนมีวินัยที่ดีจะช่วยรักษาความสะอาด อันจะนำไปสู่การลดปัญหานี้ได้ ดังนั้นโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จึงได้ทำโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โดยออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละคนได้ลงมือกระทำกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยด้วยตนเองอย่างแท้จริง

เพื่อเป็นการประเมินผลการดำเนินโครงการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ประเมินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร เพื่อต้องการทราบผลสำเร็จของโครงการ

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การประเมินนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อประเมินผลการทำโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

- 2.1 เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าและกระบวนการดำเนินงานโครงการ
- 2.2 เพื่อประเมินประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ

3. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ

ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ จำนวน 13 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ จำนวน 160 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย เพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงการในด้านต่อไปนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ได้แก่ความพร้อมของงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบและผู้เข้าร่วมโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ
2. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ การติดตามผลและการนำผลไปปรับปรุง โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ
3. ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่คุณลักษณะด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านห้องเรียน ด้านสภาพแวดล้อม

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 วินัยด้านการรักษาความสะอาด หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนข้อบังคับของนักเรียนในด้านความสะอาด ในการด้านร่างกาย ความสะอาดด้านห้องเรียน ความสะอาดด้านสภาพแวดล้อม

4.2 ปัจจัยนำเข้า หมายถึง องค์ประกอบที่ใช้ในการดำเนินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาด ประกอบด้วย งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบและผู้เข้าร่วมโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ

4.3 กระบวนการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาด

4.4 ผลผลิต หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนในการรักษาความสะอาด ประกอบด้วย ความสะอาดด้านร่างกาย ความสะอาดด้านห้องเรียน ความสะอาดด้านสภาพแวดล้อม

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการประเมิน โครงการในครั้งนี้สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคารให้บรรลุผลและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงาน โครงการนี้ในปีต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคารในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ดังนี้

1. แนวคิด หลักการโครงการพัฒนาวินัยนักเรียน
2. ความหมายและประเภทของวินัยนักเรียน
3. ความสำคัญของระเบียบวินัยนักเรียน
4. วินัยด้านการรักษาความสะอาด
5. การประเมินโครงการ (Project Evaluation)
6. โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร
7. กิจกรรมในการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร
8. การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด หลักการโครงการพัฒนาวินัยนักเรียน

เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ที่ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาการคอมพิวเตอร์ที่เข้ามามีบทบาทในทุกด้าน สภาพสังคมการเกษตรเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมภาคบริการและอุตสาหกรรม ทำให้สภาพครอบครัวและวิถีชีวิตของคนในสังคมแตกต่างไปจากเดิม การแพร่ระบาดของอบายมุข การถูกรอบงำจากวัฒนธรรมต่างชาติทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น ชุมชนขาดความเข้มแข็ง สังคมมีปัญหาส่งผลกระทบต่อนักเรียนในสถานศึกษาทั่วไป ขาดความสนใจในการเรียน ขาดระเบียบวินัยในการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและสังคม การพัฒนาให้เด็กไทยมีระเบียบวินัยนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะความมีระเบียบวินัยเป็นคุณสมบัติอันแสดงออกถึงความเป็นคนที่มีคุณค่าและเป็น “คนดี” ที่สังคมต้องการเพราะระเบียบวินัยเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนมีจริยธรรมอันดีประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี

ถูกต้องเหมาะสมกับกฎเกณฑ์ที่เป็นข้อตกลงของสังคม โรงเรียนซึ่งมีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนา ระเบียบวินัย โดยมุ่งเน้นให้เกิดการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของทางโรงเรียนอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ จึงควรกำหนดให้มีโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดนักเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียน ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ โรงเรียนและสังคม เพื่อเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

2. ความหมายและประเภทของวินัยนักเรียน

ความหมายของวินัยนักเรียน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 256-432) ได้ให้ความหมายคำว่า “วินัย” หมายถึงการอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ “นักเรียน” หมายถึงผู้ศึกษาเล่าเรียน ส่วนพจนานุกรมไทยฉบับทันสมัย บริษัทซี เอ็ดดูเคชั่น จำกัด (2543 :191-283)ให้ความหมายว่า “วินัย”หมายถึงผู้ศึกษาเล่าเรียน ผู้รับการศึกษา จากโรงเรียน ส่วนพระธรรมปิฎก (2539 : 3,12,12)กล่าวว่า วินัยเป็นการตั้งกฎในหมู่มนุษย์ คู่กับ ธรรมซึ่งเป็นกฎของธรรมชาติ วินัยเป็นบัญญัติของมนุษย์เป็นการจัดตั้งตามสมมติได้แก่การจัด ระเบียบความเป็นอยู่และการจัดระเบียบสังคม ซึ่งแยกความหมายของวินัยสามอย่าง คือการจัด ระเบียบระบบเรียกว่าวินัย ตัวระเบียบระบบก็เรียกว่าวินัย รวมถึงการฝึกคนให้ตั้งอยู่ในระบบ ระเบียบก็เรียกว่าวินัยด้วยการจัดระบบระเบียบทั้งหมดของชีวิตและสังคมมนุษย์ทั้งหมด เช่นการ จัดระบบเศรษฐกิจในเรื่องความเป็นอยู่เกี่ยวกับปัจจัย 4 เป็นต้น การจัดระบบการอยู่ร่วมกันในสังคม การจัดระบบบริหาร การปกครอง การพิจารณาตัดสินคดีความต่างๆ แต่ถ้ามองวินัยใน ความหมายของความเป็นระเบียบ เช่นความเคร่งครัดในการเดินทาง ในการจราจรหรือวินัยในการ อยู่รวมเป็นหมู่คณะ ในสถาบัน ในโรงเรียน และในชั้นเรียน เป็นต้น อย่างที่เข้าใจกันในปัจจุบันก็ เป็นเพียงส่วนเล็กน้อยของวินัย ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นปัจจัยในการมองวินัยด้วยความหมายที่แคบ วินัย จะตั้งอยู่ได้ดีเป็นผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยความเข้าใจพื้นฐานที่กล่าวแล้ว คือต้องมองวินัยโยงไปถึง ธรรมหรือ โยวินัยกับธรรมเข้าด้วยกันได้เป็นเบื้องต้น

ส่วน พนัส หันนาคินทร์ (2509 : 196) กล่าวว่าว่า วินัย หมายถึง การปฏิบัติตามคำสั่ง หรือระเบียบข้อบังคับที่ใช้ควบคุมความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ซึ่งเป็น ความเห็นดีเห็นงามของนักเรียนที่ได้มองเห็นคุณค่าแล้วว่าการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับที่ โรงเรียนได้วางไว้และตัวเองเห็นพ้องด้วยนั้นเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความสงบเรียนร้อย นำมาซึ่ง ความสุข และความเสมอภาคแห่งสมาชิกทุกคนในสังคมนั้น หากทุกคนทำตามใจชอบแล้วจะเกิด ความวุ่นวายขึ้นในสังคม ดังนั้นวินัยใน โรงเรียนจึงเป็นอำนาจที่จะรักษาความเป็นธรรมแก่ทุกคน และเป็นเครื่องยืนยันสิทธิและเสรีภาพของนักเรียนทุกคนในสถานศึกษาแห่งนั้นสอดคล้องกับที่ สุ

โท เจริญสุข (2519 : 109) ที่เสนอว่า วินัย หมายถึง กฎเกณฑ์หลักการระเบียบ ข้อกำหนด ข้อตกลง อย่างหนึ่งร่วมกันของสังคมที่ทุกคนในสังคมนั้นควรประพฤติตามเพื่อความสงบสุขร่วมกัน ซึ่งวินัยที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ คือ ต้องเป็นวินัยสำหรับทุกคนไม่ควรมีข้อยกเว้นมากจะทำให้วินัยเสื่อมได้เมื่อกำหนดไว้แล้วเป็นสิ่งที่ทุกคนปฏิบัติได้จริง วินัยดีต้องมีความเป็นธรรมและมีความเสมอภาคไม่ลำเอียงหรือให้ประโยชน์ต่อคนกลุ่มใด โดยเฉพาะ ควรมีข้อกำหนดที่รัดกุมไม่เปิดช่องให้โต้แย้งได้ และต้องเป็นการส่งเสริมให้คนทำดีป้องกันการกระทำชั่วโดยไม่มุ่งเน้นเพื่อการลงโทษกักขังแก่แก่นเพราะไม่ใช่หนทางของการสร้างวินัยที่ดี รวมถึงการสร้างวินัยบางข้อจะต้องมีไว้แตกต่างกันตามลักษณะของบุคคล ลักษณะอาชีพ หรือลักษณะของงาน โดยไม่ใช่บังคับแก่สังคมเป็นส่วนรวม ขอบข่ายของวินัยนักเรียน รุ่ง พูลสวัสดิ์ (2529:105) ได้เสนอขอบข่ายของวินัยนักเรียนว่า จะครอบคลุมเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหาร โรงเรียนได้ตั้งจุดมุ่งหมายและนโยบายไว้อย่างใดซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะแบ่งขอบข่ายเป็น 2 ประเภท คือ

1. ระเบียบวินัยเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน ได้แก่ การแต่งกาย ความสุภาพเรียบร้อยในการพูดจากับครู อาจารย์ และบุคคลทั่วไป การตรงต่อเวลาในการมาเรียน การไม่เสพยาเสพติด หรือของมีเงินมาเป็นต้น

2. ระเบียบวินัยเกี่ยวกับความประพฤติในชั้นเรียน ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อเพื่อนนักเรียน ครู อาจารย์ และสมบัติของโรงเรียน การไม่รบกวนเพื่อนขณะทำงานหรือในขณะที่ครูกำลังสอนในชั้นเรียน เป็นต้น

สรุปความได้ว่า วินัยนักเรียน หมายถึง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎเกณฑ์ ที่ใช้บังคับนักเรียนในโรงเรียน ตามหลักการของโรงเรียนที่ให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนตกลงร่วมกันบัญญัติขึ้นเพื่อความสงบสุขของสถานศึกษาซึ่งเป็นสังคมโดยส่วนรวม วินัยนักเรียนที่ดีต้องเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในมวลสมาชิกรู้จักใช้สิทธิหน้าที่ทั้งของตนเองและผู้อื่น โดยมีความเคารพซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้มีความเจริญงอกงามทั้งทาง ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอันจะส่งผลดีและเกิดประโยชน์ต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมในทุกด้าน โดยมีขอบข่ายของวินัยทั้งใน โรงเรียนและในชั้นเรียนของนักเรียนด้วย

ประเภทของวินัยนักเรียน

ภิญโญ สาธร (2519 : 199) ได้แบ่งวินัยนักเรียนออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. วินัยในตนเอง (Self Discipline) เป็นวินัยที่สร้างขึ้นเพื่อบังคับตัวเอง เป็นวินัยที่ยั่งยืนที่สุด ได้ผลดีที่สุด ในทุกเวลาทุกโอกาสและทุกสถานที่ เกิดขึ้นจากการรู้จักความรับผิดชอบ และรักเกียรติศักดิ์ศรีของตนเอง มีผลดีต่อผู้ปฏิบัติหลายประการ เช่น การบังคับตัวเองทำให้เกิดกำลังใจที่จะปฏิบัติในสิ่งที่ตนปรารถนาและทำหน้าที่โดยไม่มีใครบังคับ ทำงานเสร็จทันเวลา

ด้วยความเต็มใจขันทำงานด้วยความเต็มใจ ไม่เอาเปรียบผู้ร่วมงาน ทำให้สังคมยอมรับและนิยมยกย่อง เป็นต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543 : 351-353) เสนอไว้ว่าการควบคุมตัวเองนั้นวิธีการที่ดีที่สุดคือผู้ปฏิบัติต้องดำเนินการปรับพฤติกรรมด้วยตัวเองเพราะการเลือกวิธีการเสริมแรงโดยตนเองเป็นผู้เลือกมีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลอื่นเป็นผู้กำหนดเกณฑ์และตัวเสริมแรงอีกทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาในกระบวนการปรับพฤติกรรมทั้งหมด วิธีการควบคุมตัวเองนี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้สึกดีกับตัวเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง รู้สึกถึงความสามารถและคุณค่าของตน นอกจากนี้ยังทำให้บุคคลเหล่านี้มองโลกในแง่ดีอีกด้วย เพราะมีความเชื่อว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นเพราะว่าเขาเป็นผู้กระทำนั่นเอง ดังที่ สุโท เจริญสุข(2519: 110) เสนอว่า วินัยที่ดีจะต้องเกิดจากคนสามารถควบคุมจิตใจของตนเองได้และชีวิตเองได้ในสังคม เป็นของสูงและควรอบรมให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ซึ่งลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง มีดังนี้คือ

- 1.1 เป็นผู้สามารถคิด กระทำดีมีความประณีตเรียบร้อย
- 1.2 ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน
- 1.3 มีความจริงใจ มีความซื่อสัตย์ ทั้งการกระทำและคำพูด
- 1.4 มีความรักและเมตตากรุณาต่อกัน
- 1.5 มีความรับผิดชอบสูง ไม่ปล่อยปะละเลยในกิจการของตน
- 1.6 มีความเคารพเชื่อฟังในเหตุผล ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น

2. วินัยสำหรับหมู่คณะ เป็นวินัยที่เกิดขึ้นจากอำนาจภายนอก เช่น การออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ การแต่งกายหรือข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติงาน วินัยสำหรับหมู่คณะนี้มีประโยชน์ต่อส่วนร่วมทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน สามารถปฏิบัติตามให้เป็นไปตามความต้องการของหมู่คณะและดำเนินงานได้ผลดีต่อส่วนรวมให้สังคมได้อยู่อย่างสงบสุข ส่วน หวน พินรุพันธ์ (2528: 96) ได้เสนอเพิ่มเติมในเรื่องวินัยสำหรับหมู่คณะมี 2 แบบคือ วินัยเฉียบขาดแบบทหารใช้การลงโทษเป็นเครื่องมือบังคับนักเรียนให้อยู่ในกรอบระเบียบวินัย ถ้าใครทำผิดก็จะถูกลงโทษนักเรียนจะทำดีเพราะกลัวถูกลงโทษ และวินัยแบบดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน คือ ถ้านักเรียนได้รับการตอบสนองความต้องการความสนใจของนักเรียนแล้วก็จะทำไม่ผิด เช่น การเดินลัดสนาม หากเดินลัดสนามจะเสียเวลามากทางโรงเรียนก็ทำทางเดินลัดสนามให้ปัญหาในเรื่องการเดินลัดสนามก็จะไม่เกิดขึ้นอีก แต่มีข้อยกเว้นที่จะไม่สนองตอบนักเรียนในบางกรณี เช่น แต่งกายผิดระเบียบ โรงเรียน การมาเรียนสาย การเล่นเกมพนัน เป็นต้น ส่วน ผดุง อาริยะวิญญู (2542: 62-76) ได้เสนอแนวทางในการปรับพฤติกรรมนักเรียนไว้ 2 วิธีคือ การเสริมแรง และการลงโทษ เพื่อให้เด็กประพฤติดี หรืองดเว้นพฤติกรรมบางอย่าง ดังนั้นประการแรก การเสริมแรงเชิงบวก หมายถึง สิ่งของหรือเหตุการณ์ที่ช่วยเสริมใน

พฤติกรรมเพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นอีกแรงเสริมซึ่งโดยมากเป็นเชิงบวกนี้ นับเป็นรางวัล เป็นกำลังใจเมื่อบุคคลผู้นั้นแสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา วิธีการให้แรงเสริมนี้เป็นได้ทั้ง สิ่งของ อาหาร ของใช้ รวมไปถึงการแสดงออกโดยยกย่องชมเชยด้วยการกระทำและสีหน้า ท่าทางอีกด้วย อย่างหนึ่ง ประการที่สอง การลงโทษหมายถึงกระบวนการในการให้สิ่งเร้าแก่เด็ก เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาออกมาและสิ่งเร้านั้นจะต้องช่วยลดพฤติกรรมของเด็ก การเสริมสร้างอารมณ์บางอย่างในเด็กเพื่อนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา มีความเป็นไปได้ที่เราควบคุมพฤติกรรมภายนอกด้วยการให้รางวัลและการลงโทษที่เหมาะสม แต่บางครั้งก็ ก่อให้เกิดทางออกที่เป็นอันตรายมากกว่าพฤติกรรมที่ถูกห้ามไว้ ดังนั้นการอบรมเด็กจึงมิใช่เพียง ควบคุมพฤติกรรมภายนอกเท่านั้น แต่เป็นการสร้างสภาวะแวดล้อมที่จะทำให้เกิดอารมณ์ที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมที่พึงปรารถนาด้วย วิโรจน์ โสวัณณะ (2549: 72) กล่าวถึงวินัยในตนเองและวินัย หมู่คณะมีความสำคัญทั้งสองประการ แต่วินัยในตนเอง มีความจำเป็นมากกว่าเพราะว่าผู้ใดก็ตาม อยากรจะประสบความสำเร็จจะต้องจักระเบียบวินัยโดยตนเอง ฝึกหัดบังคับตนเองได้

กล่าวโดยสรุป วินัยที่ยึดถือปฏิบัติโดยทั่วไปมี 2 ประการ คือ วินัยในตนเองและ วินัยจากภายนอก แต่วินัยที่มีประสิทธิภาพนั้นคือ วินัยในตนเอง เพราะเป็นตัวนำให้คิดดี ทำดี ถ้า รู้จักฝึกฝนตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยได้เขาก็จะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเมื่อหมู่คณะได้ สมาชิกที่ดีมีวินัยในตนเองมาก่อน หมู่คณะนั้นก็สงบสุข วินัยของหมู่คณะก็สะดวกง่ายในการ ประพฤติ ปฏิบัติ ครูจึงควรส่งเสริมนักเรียนมีวินัยให้มาก

3 ความสำคัญของระเบียบวินัยและการเสริมสร้างให้เกิดวินัย

รุ่ง พูลสวัสดิ์ (2529:103) ได้เสนอว่า ระเบียบวินัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่บุคคล จะใช้อยู่ร่วมกันในทุกสังคมเพราะระเบียบวินัยเป็นแบบแผนความประพฤติของบุคคลที่ร่วมกัน กำหนดในสังคมเพื่อให้สมาชิกได้ควบคุมตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระเบียบวินัยใน โรงเรียนถ้า นักเรียนสามารถประพฤติตามระเบียบที่กำหนดไว้ก็ย่อมจะมีผลทำให้สมาชิกทั้งครูและนักเรียน ในโรงเรียนอยู่กันอย่างสงบสุข ไม่มีผู้ใดก่อกวน เกะกะระราน ข่มเหงรังแกกัน ในด้านการเรียน การสอนหากนักเรียนมีวินัย ครูก็ไม่เกิดความยุ่งยากในการอบรมสั่งสอนและการปกครอง นักเรียน ทำให้เกิดการเรียนการสอนราบรื่นมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พันัส หันนาคินทร์ (2509 : 197) ได้กล่าวว่าโรงเรียนจำเป็นต้องมีระเบียบเพื่อควบคุมความประพฤติของนักเรียนแต่ มีความหมายและขอบเขตของการควบคุมแตกต่างไปจากกฎหมายบ้านเมือง มีส่วนช่วยสร้าง ความเจริญให้โรงเรียนดังนี้คือ

1. วินัยช่วยสร้างและรักษาสถานการณ์ที่จำเป็นต่อการเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน ถ้าขาดวินัยจะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนยากลำบากมีปัญหา จนไม่สามารถดำเนินการได้ และเป็นผลเสียต่อนักเรียน

2. วินัยช่วยเตรียมตัวนักเรียนสำหรับดำเนินชีวิตในอนาคตเมื่อนักเรียนโตเป็นผู้ใหญ่แม้มีเสรีภาพแต่ก็ต้องผูกพันกับความรับผิดชอบการสร้างวินัยนักเรียนนับเป็นการสร้างความรู้จักรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองด้วย

3. วินัยช่วยปลูกฝังการรู้จักควบคุมตัวเอง การรู้จักปกป้องตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ต้องปลูกฝังให้แก่เด็กนักเรียนเสมอ จนเป็นอุปนิสัยติดตัวไปจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่

พระธรรมปิฎก (2539 : 15) กล่าวว่า วินัยเป็นการจัดสรรโอกาส ทำให้ชีวิตและสังคมมีระบบระเบียบ และมีโอกาสเกิดขึ้น ทำให้ทำอะไรได้คล่อง ดำเนินชีวิตได้สะดวก ถ้าชีวิตและสังคมไม่มีระเบียบ ไม่เป็นระบบก็จะเสียโอกาสในการที่จะดำเนินชีวิตและทำกิจการของสังคม ตลอดจนทำให้การพัฒนาได้ผลดี มีหลักการที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยดังนี้

1. ความมีวินัยช่วยให้ประหยัดเวลาและทำงานก็สำเร็จด้วยความเรียบร้อย
2. ผู้มีวินัยในตนเองต้องเป็นคนตรงต่อเวลาและหน้าที่
3. ความมีวินัยในตนเองสามารถฝึกฝนได้
4. ความมีวินัยก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
5. การขาดวินัยเป็นผลเสียทั้งงานและตนเองด้วย

วินัยมีส่วนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ดังที่วีโรจน์ โสวัณณะ (2540: 71) ได้เสนอว่าระเบียบวินัยมีส่วนเกี่ยวข้องกับความมั่นคงเพราะประเทศที่มั่นคงนั้นจะต้องอาศัยรากฐานที่แข็งแรง และรากฐานที่แข็งแรงนั้นก็คือ ระเบียบวินัย ซึ่งควรเสริมสร้างให้บังเกิดขึ้นในตัวเด็กเพื่อให้เขาเป็นคนที่ระเบียบวินัยในตนเอง ส่งผลให้สังคมมีความมั่นคงและทุกคนอยู่รวมกันได้เป็นอย่างดี และตามที่ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2544: 185-189) ให้แนวคิดในเรื่องการสร้างพลเมืองดีไว้ว่า จะมุ่งเน้นการให้ความสำคัญต่อสิทธิของทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน โฉนดการควบคุมของรัฐด้วยการให้แต่ละคนในสังคมมีความสามารถในการคิด การตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในนโยบายสาธารณะ จัดกิจกรรมการเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้แนวคิดทั้งที่เป็นสากลแบบตะวันตกและแนวคิดที่เป็นพุทธวิธีมาสอนเด็กนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 8-9) ได้กล่าวถึงกฎหมายที่เสริมสร้างความมีวินัยให้แก่เด็กและเยาวชนไทยดังนี้ คือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและหลักการในการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้ง

ทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งรู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ มีความเคารพ กฎหมาย ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป.: 3-5) ได้กล่าวถึงนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาในด้านการศึกษาว่ายึดหลักการศึกษารสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน จัดระบบ โครงสร้าง และปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัยรักงานและทำงานเป็น และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ได้กล่าวถึงการสร้างค่านิยมที่ดีเพื่อพัฒนาผู้สังคมที่เข้มแข็ง สร้างคนดี คนเก่งมีความรับผิดชอบถึงพร้อมด้วยคุณธรรมครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็งมีความเกื้อกูลพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษอบรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนไทย ทั้งร่างกาย จิตใจ และสร้างสังคมมีวินัย รู้จักสิทธิ หน้าที่ เคารพสิทธิของผู้อื่นตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

เมื่อได้ทราบความสำคัญของวินัยนักเรียนแล้ว ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบควรมีการเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวของนักเรียนดังที่ พระธรรมปิฎก (2539: 80 - 83) ได้เสนอแนะวิธีการไว้ดังต่อไปนี้

1. การสร้างวินัยด้วยการทำให้เป็นพฤติกรรมเคยชิน คือมนุษย์มีธรรมชาติที่ดำเนินชีวิตด้วยความเคยชินเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเคยทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างใด พอทำไปสักครั้งสองครั้ง ก็จะเกิดความเคยชินแล้วจะทำพฤติกรรมอย่างนั้นต่อไปโดยถาวร
2. การสร้างด้วยการใช้วินัยที่ลงตัวแล้วคือวัฒนธรรมมาช่วย คือในหมู่คณะใดที่ปฏิบัติสิ่งใดให้ระเบียบวินัยลงตัวจนเป็นวัฒนธรรมไปแล้ว คนที่เข้ามาสู่วัฒนธรรมนั้นใหม่ก็จะปฏิบัติตามไปด้วย เช่น การเข้าแถวรับบริการ การแสดงความเคารพผู้ใหญ่ เป็นต้น
3. การสร้างวินัยโดยการสร้างความสัมพันธ์ขององค์กรรวม คือด้านพฤติกรรม ทำบ่อยๆ ด้วยความเคยชิน ด้านจิตใจให้มีความสุขในการปฏิบัติอย่างนั้น และด้านปัญญา มีความรู้ความเข้าใจในเหตุผลที่ต้องปฏิบัติเช่นนั้น เป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันสามด้าน คือ สติ สมาธิ ปัญญา
4. การสร้างวินัยโดยใช้ปัจจัยอื่นเสริม วินัยทำให้เกิดความสุขและปฏิบัติด้วยความพึงพอใจ เช่น การมีกัลยาณมิตร เช่น ครูดีที่รักเด็ก เด็กก็มีความสุขเพราะรักครู เยาวชนและศรัทธาในตัวครูด้วยองค์ประกอบที่เป็นตัวเสริมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ เป็นต้นแบบที่ดี มีความรักและความเมตตา และสามารถชี้แจงเหตุผลและให้เห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ

5. การสร้างวินัยด้วยแรงहनุนของสภาพจิตใจ คือ การตั้งเป็นอุดมคติในใจ คือการตั้งเป็นอุดมคติในใจ ทำให้ใจฝักใฝ่มุ่งมั่นอย่างรุนแรง เช่น ตั้งเป้าว่า โรงเรียนของตนต้องมีระเบียบวินัยดีกว่าเหนือกว่าโรงเรียนแห่งอื่นเป็นต้น แต่มักมีข้อที่ควรระวังคือทำให้เกิดมานะ ความทะนงตนหยิ่งลำพอง รุนแรงจนอาจขัดแย้งกับคนอื่น หากใช้แนวทางนี้ให้เกิดวินัยแล้วควรปรับเปลี่ยนไปใช้แนวทางอื่นมารับช่วงต่อไป

6. การสร้างวินัยโดยใช้กฎเกณฑ์บังคับ คือ ใช้กฎเกณฑ์บังคับ หรือการลงโทษ แต่เป็นการที่ฝืนธรรมชาติ หากจำเป็นใช้เมื่อได้ผลแล้ว จะต้องทำให้เขาเข้าใจว่าเป็นการฝึก ให้รู้เหตุผลและประโยชน์ในการปฏิบัติที่เขายอมรับและทำตาม โดยครบองค์ประกอบสามส่วนคือ พฤติกรรม สภาพจิตใจ และปัญญาเข้ามาประประสานกัน

สรุปวินัย คือการประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของสังคม ซึ่งมีส่วนช่วยเสริมสร้างความก้าวหน้าและแก้ปัญหาของสถานศึกษา ตัวนักเรียนก็เป็นคนมีระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศชาติในอนาคต ซึ่งได้มีกฎหมาย นโยบาย และแผนงานที่จะช่วยสนับสนุนในการสร้างวินัยให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติได้ เมื่อเห็นผลดีของการมีวินัยอย่างนี้แล้วควรเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวของนักเรียนโดยวิธีการทำให้เป็นความเคยชิน ใช้วัฒนธรรมเห็นตัวช่วย สร้างความสัมพันธ์ขององค์รวม ด้วยปัจจัยอื่นช่วยเสริม ด้วยแรงहनุนของสภาพจิตใจและการสร้างด้วยการใช้กฎเกณฑ์และการลงโทษเป็นต้น

สาเหตุของการทำให้เกิดปัญหาวินัยนักเรียนและการแก้ไข

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 2) ได้กล่าวถึงสาเหตุและบริบทต่างๆ ที่ทำให้เกิดวินัยนักเรียนและการแก้ไขดังนี้

1. ตัวนักเรียน ที่ไม่สนใจการเรียน ไม่อยากเรียน แนวทางการแก้ไขทำโดยหาข้อมูลส่วนตัว ให้ความรักความอบอุ่น จัดกิจกรรมการสอนเริ่มต้นจากสิ่งที้ง่ายไปหายากตามความสนใจซึ่งจะมีเพื่อนคอยดูแลให้ความช่วยเหลือและชักชวนให้เพื่อนร่วมกิจกรรมด้วย หากนักเรียนยังปรับตัวไม่ได้ควรสอบถามข้อมูลและร่วมปรับเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนหรือนักเรียนกับนักเรียนรวมทั้งให้แนวทางที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในกรณีที่นักเรียนประสบปัญหาด้านร่างกาย เช่น พิกการ สายตาสั้น ปวดศีรษะ หูตึง ครูก็ควรแก้ปัญหาโดยรักษา บำบัด ฟันฟู รวมทั้งการจัดการเรียนตามความต้องการและความสนใจ ดังที่โรงเรียนต้องรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนร่วมด้วยโดยไม่กระทบกระเทือนต่อความเจ็บปวดหรือความพิการของนักเรียน

2. สภาพโรงเรียนครูสอนแบบเดิมไม่น่าสนใจบรรยากาศการสอนไม่เอื้อให้อยากเรียน แนวทางแก้ไข ผู้บริหารทำความเข้าใจกับครูให้ปรับเปลี่ยนแนวการสอนและมีการดูแลติดตามประเมินผลอยู่เสมอ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นเด็กทำกิจกรรมด้วยตนเองตามความสนใจ ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง หากพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนไม่ดีมีการลงโทษ ข่มขู่หรือไม่มีความยุติธรรมครูควรเปลี่ยนแนวคิดและการปฏิบัติต่อนักเรียน โดยมองนักเรียนอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีและมีสิทธิ์เสมอภาคกันกับครู ครูไม่ลงโทษและขู่เจ็ญนักเรียนโดยไม่มีเหตุผล เพื่อให้เกิดการยอมรับและอยู่ร่วมกันอย่างให้เกียรติ ครูต้องเข้าใจใกล้เคียงข้อพิพาทหากนักเรียนมีการทะเลาะวิวาท หากการเรียนขาดสื่ออุปกรณ์ และกิจกรรมที่น่าสนใจ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมและสื่อที่น่าสนใจ ควรส่งเสริมให้นักเรียนผลิตสื่อการเรียนรู้จากวัสดุในท้องถิ่น ขอบทุนหรือจัดสรรงบประมาณในการซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น ชมรมวิชาการ ชมรมกีฬา เป็นต้น เร่งรัดทำการสำรวจสภาพโรงเรียนหากไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ก็ควรปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารเรียนให้เป็นปัจจุบันมีความสะอาด สวยงาม และปลอดภัยของงบประมาณจัดสรรอาคารเรียน อาคารประกอบวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆให้เพียงพอ

3. สภาพครอบครัว ชุมชน และสภาพแวดล้อม ยากจน โรงเรียนควรให้การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็น เช่น ทุนการศึกษา ให้ทำกิจกรรมสร้างรายได้ระหว่างเรียนส่งเสริมให้ครอบครัวมีอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น ประสานกับหน่วยงานต่างๆให้มีมาร่วมสร้างอาชีพ ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก พ่อแม่หย่าร้างกัน ครูควรให้ความเข้าใจ ความรัก ความอบอุ่น และเป็นกำลังใจในการดำรงชีวิต จัดกิจกรรมประสานความรักในครอบครัว ถ้าพิจารณาว่าผู้เรียนขาดผู้อุปการะควรหาพ่อแม่อุปถัมภ์ หากที่พักอาศัยในโรงเรียน โดยมีครูคอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด นักเรียนที่พ่อแม่มีอาชีพรับจ้างที่ต้องอพยพไปทำงานที่อื่น ครูควรจัดชุดการเรียนให้นักเรียนนำไปศึกษาและส่งชิ้นงานเมื่อกลับมา ควรมีการสอนซ่อมเสริม ติดตามการเข้าเรียนในโรงเรียนอื่นของนักเรียนประสานงานกับผู้ปกครองให้แจ้งย้ายไปที่อื่น ในกรณีที่ผู้ปกครองหรือนักเรียนที่ขาดความตระหนักในความสำคัญของการศึกษา ทางโรงเรียนให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา ดำเนินการประชาสัมพันธ์ของการศึกษา ทางโรงเรียนให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ประสานงานและขอความร่วมมือให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและวางแผนในการแก้ปัญหาของโรงเรียน

ด้วยแนวคิดที่ว่าปัญหาทุกอย่างย่อมมีสาเหตุและทางแก้ไข เป็นบทสรุปทำให้เราได้รับทราบถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในด้านวินัยนักเรียน ทั้งในส่วนที่เกิดจากตัวนักเรียนเอง อันเกิดจากสภาพจิตใจและร่างกาย ในส่วนที่เกิดจากสภาพโรงเรียนอันเกิดจากทางด้านตัวครู อาจารย์ สถานที่ ห้องเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และในส่วนที่เป็นสภาพครอบครัวของเด็ก ชุมชนสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวิธีการแก้ไขหลายประการที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาวินัยนักเรียน ให้ผู้เรียนที่ได้รับการแก้ไขปัญหาลแล้วสามารถเรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

4. วินัยด้านการรักษาความสะอาด

ความสะอาดเป็นการปฏิบัติเพื่อดูแล บำรุงสถานที่ทำงาน อุปกรณ์เครื่องใช้ให้พร้อมในการปฏิบัติงาน เพื่อขจัดของที่ไม่จำเป็นออก และจัดของที่จำเป็นให้เกิดความสะดวกในการใช้ และให้ทำความสะอาดบริเวณต่างๆ ที่ตนเองรับผิดชอบ และรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

กรมวิชาการ (2541 : 21) ได้กล่าวถึงความสะอาดว่า ความสะอาดมีอยู่ 3 ทาง คือ ความสะอาดทางด้านกาย สะอาดวาจา สะอาดใจ ซึ่งหมายถึง ความดีงามหรือความไม่ทุจริตทางกาย วาจา ใจ และความสะอาดของร่างกาย เครื่องใช้ บ้านเรือน และความเป็นอยู่ สะอาดภายใน ได้แก่ สะอาดในจิตใจ

วิจิชา เพชรสุวรรณ (ม.ป.ป. : 8 - 13) ได้สรุปเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดทั้งที่บ้านและโรงเรียน ดังนี้

บ้านเป็นสถานที่ที่เราอาศัยพักผ่อนหลับนอนให้ความปลอดภัยและสร้างความสบายทั้งกายและใจให้ทุกคนในครอบครัว ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาความสะอาดในส่วนประกอบต่างๆ ภายในบ้าน รวมทั้งวัสดุของใช้ ให้มองดูสวยงาม และคงอยู่ในสภาพที่ดีอยู่ตลอดเวลา

1. บริเวณบ้าน ควรเก็บกวาดขยะมูลฝอยลงถังขยะให้เป็นที่
2. ควรมีที่รองรับขยะมูลฝอย สิ่งที่ไม่ได้ใช้แล้ววางไว้ในบ้านหลายๆแห่ง เช่น ตามบริเวณบ้าน ห้องรับแขกห้องนั่งเล่น เป็นต้น
3. รักษาทรัพย์สินของโรงเรียนให้ดีที่สุด
4. เมื่อเห็นสิ่งใดชำรุด ควรแจ้งให้ผู้รับผิดชอบทราบเพื่อดำเนินการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้
5. ช่วยกันตักเตือนผู้ที่ทำผิดหรือบอกครู อาจารย์ให้ทราบชื่อเพื่อที่จะช่วยกันสร้างวินัยอันดีให้กับนักเรียนทุกคน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำความสะอาด

1. สภาพแวดล้อมที่ทำงานสดชื่นน่าทำงาน
2. เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเครื่องจักร อุปกรณ์
3. ยืดอายุการใช้งานของเครื่องจักรอุปกรณ์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการรักษาความสะอาดเป็นการที่บุคคลรู้จักควบคุมตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบ และสม่ำเสมอในการรักษาความสะอาดร่างกาย และความสะอาดด้านสภาพแวดล้อม ดังนั้นในบริบทของการพัฒนานักเรียนให้มีวินัยในการรักษาความสะอาดจึงควรครอบคลุมวินัยด้านรักษาความสะอาดร่างกาย ความสะอาดห้องเรียน ความสะอาดสภาพแวดล้อม

5. การประเมินโครงการ (Project Evaluation)

5.1 ความหมายของการประเมินโครงการ

ผู้ที่กระทำการประเมินจะต้องรับทราบและเข้าใจความหมายของการประเมินโครงการให้ชัดเจนเพื่อให้มองเห็นภาพรวมของงานหรือโครงการจนเกิดมโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเป็นของตนเองก่อนที่จะทำการประเมินโครงการซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการ เช่น สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2537: 117) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ และ สารสนเทศในการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ส่วน ฉัญฐพันธ์ เขจรนนท์ (2543: 13) ได้สรุปความหมายไว้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการว่า สามารถบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ตลอดจนมีอุปสรรคที่ทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการอย่างราบรื่นเพื่อทำการแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของปัญหาและสถานการณ์ซึ่งเราสามารถดำเนินโครงการตามขั้นตอนการดำเนินงานต่อไปได้ การประเมินก่อนการดำเนินการประเมินขณะทำงาน และการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ โดยปัจจัยที่ได้รับความสนใจในการประเมินโครงการได้แก่ วัตถุประสงค์ของโครงการ เนื้อหาของโครงการ วิธีการดำเนินโครงการ รวมทั้งสภาวะแวดล้อมในขณะที่ สุธาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541: 1) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) โดยแยกคำ Project แปลว่าโครงการ ส่วน Evaluation แปลว่าการประเมินค่า หรือการประเมินผล ส่วนโครงการนั้นหมายถึง กิจกรรมที่จัดทำขึ้นด้วยวัตถุประสงค์บางประการ ทั้งนี้ผู้จัดทำโครงการมุ่งหวังว่าเมื่อจัดทำกิจกรรมต่างๆ ตามหลักเกณฑ์

หรือขั้นตอนต่างๆ ตามที่กำหนดไว้แล้วจะบรรลุวัตถุประสงค์บางประการหรือหลายประการที่ตั้งไว้ กิจกรรมอย่างเดียวกัน หากมีหลักเกณฑ์หรือขั้นตอน หรือกระบวนการที่ดำเนินการแตกต่างกันจะ ได้ผลลัพธ์ไม่เหมือนกัน ส่วนสุภาพร พิศาลบุตร (2543: 204) ได้เสนอความหมายของการประเมิน โครงการไว้ว่าหมายถึง การวิเคราะห์ตรวจสอบความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ผลของ โครงการว่ามี มากน้อยเพียงใด สำหรับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นสารสนเทศประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ดำเนิน โครงการหรือแผนงานนั้นต่อไป การประเมินผลนับเป็นกระบวนการที่ชี้ถึงคุณค่าของ โครงการหลังจากที่ได้ดำเนินการ ไปแล้ว ก็คือ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบว่าโครงการเมื่อดำเนินการ ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด เช่นเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 ข: 71) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า กระบวนการกำหนด คุณค่าของสิ่งที่ถูกประเมิน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการติดตามและประเมินผล มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารงาน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบการ ทำงานทั้งในช่วงขณะที่กำลังทำ และในเวลาทำงานเสร็จลงแล้ว เพื่อหาข้อสรุปของงานที่ทำนั้นว่า ได้รับความสำเร็จตามความคาดหวังตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคใด เกิดขึ้นอันเป็นผลทำให้งานมาสำเร็จตามความคาดหวังและจะมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร เพื่อให้ การทำงานประสบผลสำเร็จตามความวัตถุประสงค์หรือใกล้เคียงมากที่สุด

5.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการมีความจำเป็นสำหรับผู้ที่ จะทำการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ทั้งผู้บริหารโครงการ องค์กร และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องทราบว่าประเมินสิ่ง ใดเหตุผลที่ต้องประเมิน วิธีการประเมินทำอย่างไร การที่ได้ทราบเหตุผลการประเมินนั้นผู้ประเมิน จะได้กำหนดยุทธศาสตร์การประเมินได้ถูกต้องและได้ผลตามความคิดเห็นของนักการศึกษาในการ กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการดังนี้

สุภาพร พิศาลบุตร (2543: 210) ได้เสนอว่า การประเมินผลโครงการเป็น กระบวนการที่จะบ่งชี้ถึงคุณค่าหรือประสิทธิภาพของโครงการ และเป็นการแสดงความรับผิดชอบ ต่อผลสำเร็จในการ บริหารโครงการนั้น โดยทั่วไปจะมีวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติดังนี้

1. เพื่อศึกษาว่าวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นปัจจุบันและ เหมาะสมเพียงใด
2. เพื่อค้นพบการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้
3. เพื่อพิจารณาหาเหตุผลของความสำเร็จและความล้มเหลวของการปฏิบัติงาน
4. เพื่อแสดงถึงหลักการของแผนงานที่สำเร็จผล

5. เพื่ออำนวยความสะดวกการบริหารงานโดยการใช้เทคนิคสำหรับเพิ่มประสิทธิผล
6. เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการวิจัยต่างๆที่จะมีขึ้นในระยะต่อไป
7. เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจของผู้บริหารสำหรับปฏิบัติในระยะต่อไป

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2537: 91) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการประเมินผลโครงการ คือ การหาแนวทางการตัดสินใจ (Decision making) และการประเมินผลโครงการมุ่งไปสู่การค้นหาลักษณะที่โครงการได้ดำเนินการไปแล้วสิ่งใดที่จะดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และศึกษาว่าระหว่างโครงการนั้นมีปัญหาใดบ้างที่ควรจะต้องปรับปรุงเพื่อบรรดาตามเป้าหมายของโครงการ

ส่วน ฌักทวนท์ เขจรนันท์ (2543: 15) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการไว้ 3 ประการ ดังนี้ คือ

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของโครงการ หรือเพื่อการตัดสินใจก่อนการใช้โครงการ
2. เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับช่วยในการตัดสินใจแก้ไขและปรับปรุงของโครงการขณะดำเนินงาน
3. เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการขยายโครงการให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องหรือการล้มเลิกโครงการโดยมีปัจจัยสำคัญในการประเมินโครงการ 4 ประการ วัตถุประสงค์ของโครงการ เนื้อหาของโครงการ และสภาวะแวดล้อมซึ่งประกอบด้วย ความสัมพันธ์ นโยบาย ทรัพยากรตลอดถึง การยอมรับ ให้การสนับสนุน หรือต่อต้านในส่วนที่มีต่อโครงการ

5.3 วงจรของการพิจารณาโครงการ (Project Cycle)

เขาวเรศ ทับพันธ์ (2543: 5) ได้กล่าวถึงวงจรการพิจารณาโครงการไว้ว่าโครงการต่างๆที่ได้ดำเนินการไปจนเสร็จสิ้นแล้วทุกโครงการ ควรได้รับการพิจารณาผ่านขั้นตอนต่างๆ ที่รู้จักกันทั่วไปว่า “วงจรการพิจารณาโครงการ (Project Cycle) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ คือ

1. การกำหนดหรือระบุโครงการ (Project Identification)
2. การเตรียมการและการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Project Feasibility)
3. การวิเคราะห์โครงการ (Project Appraisal)
4. การปฏิบัติตามโครงการ (Project Implementation)
5. การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation)

สรุปความได้ว่า การประเมินโครงการมีด้วยกัน 5 ขั้นตอน แต่ความเป็นจริงแล้วเราไม่สามารถแยกพิจารณาโครงการเป็นขั้นตอนต่างๆข้างต้นได้อย่างเด็ดขาดทั้งเพราะแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องกันอยู่บ้าง การที่ได้แยกออกเป็นขั้นตอนดังกล่าวก็เพื่อชี้ให้เห็นว่าการวางแผนและดำเนินโครงการคือกระบวนการคิดและตัดสินใจที่จะต้องกระทำต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งมิใช่เป็นการตัดสินใจเพียงครั้งเดียวแล้วเสร็จสิ้นกันไป

5.4 ขั้นตอนของการประเมินโครงการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 77) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการประเมินโครงการที่สำคัญๆพอสรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ความจำเป็น เป็นการระบุหลักการและเหตุผลในการดำเนินโครงการ และประโยชน์ที่ได้จากการประเมิน
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินขั้นตอนนี้ต้องเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้ประเมินได้เลือกรูปแบบของการประเมินแล้วเช่น การประเมินโครงการทั้งระบบกับการประเมินโดยการชี้วัดวัตถุประสงค์ของโครงการวัตถุประสงค์ของการประเมินย่อมต่างกัน
3. การวิเคราะห์โครงการเป็นการศึกษารายละเอียดของโครงการที่จะประเมิน ถ้าผู้ประเมินมีความรู้ความเข้าใจรายละเอียดโครงการมากเท่าใดก็จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการมากขึ้นเท่านั้น
4. การออกแบบการประเมิน เป็นการกำหนดกรอบการประเมินตลอดแนว เริ่มตั้งแต่การระบุสภาพที่พึงปรารถนาหรือสภาพความสำเร็จตัวบ่งชี้เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล แหล่งข้อมูลการวิเคราะห์ในการประเมิน
5. การสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล เมื่อกำหนดในขั้นตอนการออกแบบการประเมินว่าลักษณะใดต้องใช้เครื่องมือชนิดใด ก็ทำการสร้างเครื่องมือชนิดนั้นๆสำหรับเก็บข้อมูล ที่นิยมใช้ได้แก่
 - 5.1 แบบสอบถาม ใช้สำหรับถามความคิดเห็น ความรู้สึก มีทั้งแบบถามปลายปิด และถามปลายเปิด
 - 5.2 แบบสัมภาษณ์ สามารถใช้ถามได้ทั้งข้อเท็จจริงและความคิดเห็น จำแนกเป็นสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในการสัมภาษณ์นั้น บรรยายากของการสัมภาษณ์ที่จะให้ผู้ตอบเกิดความไว้วางใจนับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงหรือไม่
 - 5.3 แบบสังเกต เป็นเครื่องมือที่มีไว้สำหรับบันทึกผลการสังเกต

5.4 แบบสำรวจรายการ มักใช้ตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยจัดทำเป็นรายการที่ต้องการตรวจสอบเอาไว้ให้ผู้ตอบได้เลือกตอบ

5.5 แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดความสามารถชนิดหนึ่ง เช่น ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

6. การเก็บข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้บ่งจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดไว้ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยเก็บข้อมูลหลายๆ ครั้งแต่ละครั้งควรรู้วิธีการหลายๆ วิธี ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามสภาพที่แท้จริง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นที่นำข้อมูลมาจัดกระทำเพื่อให้เป็นภาพที่เป็นตัวแทนของข้อมูลว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร หากเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณก็มักใช้ค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม) ค่าการกระจาย (ค่าเบี่ยงเบนปกติ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย) ค่าสหสัมพันธ์ ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม หากวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพก็จะใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

8. การสรุปผลการประเมิน เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ถ้าข้อมูลที่ได้มีค่าหรือลักษณะสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็สามารถสรุปผลการประเมินได้ว่าน่าพอใจ ในการกำหนดเกณฑ์นั้นนิยมทำ 3 ลักษณะ คือ

8.1 จอกงาม (Growth Model) กำหนดเกณฑ์โดยใช้พัฒนาการที่เพิ่มจากเดิม เช่น ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ชั้น ป. 6 เพิ่มขึ้นจากปี 2540 ร้อยละ 5

8.2 สัมบูรณ์ (Absolute Model) กำหนดเกณฑ์โดยใช้จุดใดจุดหนึ่งโดยไม่เทียบกับใคร เช่น เกณฑ์เด็กเข้าเรียน ได้ร้อยละ 98

8.3 สัมพันธ์ (Relative Model) กำหนดเกณฑ์โดยเปรียบเทียบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ผู้ที่จะสอบผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

การเขียนรายงาน ขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินก็คือ การเขียนรายงานการประเมินซึ่งในการเขียนรายงานนั้นไม่มีรูปแบบที่แน่นอนหรือตายตัว แต่รูปแบบที่นิยมใช้ก็คือการเขียนรายงานในลักษณะคล้ายๆกับรายงานการวิจัยทั่วไป

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการนั้นประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญได้แก่ การวิเคราะห์ความจำเป็นหลักการและเหตุผลของโครงการ นำมากำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน แล้วสร้างรูปแบบของโครงการ และออกแบบการประเมิน โดยกำหนดกรอบของการประเมินแล้วสร้างเครื่องมือชนิดต่างๆ เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลตามลักษณะที่ผู้ประเมินต้องการ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เมื่อได้ผลแล้วจึงนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เป็นการสรุปผลการประเมิน

แล้วจึงนำรายงานการประเมินโครงการเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบต่อไป

5.5 การเลือกรูปแบบการประเมินโครงการ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2437: 206) ได้เสนอข้อควรคิดในการใช้รูปแบบประเมิน

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือการให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ
2. ชนิดของการตัดสินใจที่แตกต่างกัน ต้องการออกแบบการประเมินที่แตกต่าง และควรใช้รูปแบบการประเมินที่มีประสิทธิผลและเป็นรูปแบบต่างๆไป
3. ในกรณีที่รูปแบบการประเมินมีความแตกต่างกันในด้านเนื้อหา (Content) ควรใช้ขั้นตอนการติดตามผลดังนี้ คือ วิเคราะห์ รวบรวม และนำเสนอ
4. การตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆดังต่อไปนี้ คือ ขั้นการวิเคราะห์ ออกแบบเลือกและปฏิบัติ จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยข้อมูลจากการประเมิน ดังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือผู้ประเมินและผู้ตัดสินใจ
5. เพื่อให้ให้ได้มาซึ่งคำตอบในการตัดสินใจ การออกแบบการประเมินจึงควรคำนึงถึงเกณฑ์ที่มีความหมายตรงภายใน ตรงความภายนอก ความเที่ยง และมีความเป็นปรนัย
6. การประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องเป็นวัฏจักร (Cycle) ต้องใช้กับ โครงการที่เป็นระบบ

สรุปได้ว่าการเลือกรูปแบบการประเมินต้องคำนึงถึง วัตถุประสงค์ของการประเมิน การออกแบบการประเมินตามสภาพการตัดสินใจ ขั้นตอนในการประเมิน เพื่อให้คำตอบที่มีความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัย รวมถึงกระบวนการที่ต่อเนื่องเป็นวัฏจักรในระบบของการประเมินด้วย

5.6 ประโยชน์ของการประเมินผลโครงการ

ในการดำเนินงานทุกโครงการจำเป็นจะต้องมีการติดตามและประเมินผลโครงการ อยู่เสมอ สุภาพร พิศาลบุตร (2543: 210) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของโครงการไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาว่าวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้แต่ยังคงเป็นเป้าหมายที่แท้จริงในปัจจุบันหรือไม่ เพียงใด และยังคงเป็นเป้าหมายที่เหมาะสมเพียงใด
2. เพื่อค้นพบการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด
3. เพื่อพิจารณาหาเหตุผลของความสำเร็จและความล้มเหลวของการปฏิบัติ
4. เพื่อแสดงถึงหลักการของแผนงานที่สำเร็จผล

5. เพื่ออำนวยความสะดวกการบริหารงานโดยเทคนิคสำหรับเพิ่มประสิทธิผล
6. เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยต่างๆที่จะมีขึ้นในระยะต่อไป
7. เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารสำหรับปฏิบัติในระยะต่อไป

สรุปได้ว่าการประเมินผลโครงการเป็นการบ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการนั้นๆ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและสามารถนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติโครงการต่อไป

ลักษณะของการประเมินที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 ข : 80) ได้กล่าวถึงลักษณะของการประเมินที่พึงประสงค์ในการประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. มีความถูกต้องเที่ยงตรงตรงตามสภาพที่แท้จริง
2. มีความเชื่อมั่นคือ ถ้าประเมินซ้ำในสถานการณ์เดียวกันผลการประเมินต้องคงเดิม

3. มีความปรนัยผลการประเมินมีความชัดเจนเข้าใจตรงกัน
4. มีความครอบคลุมทุกองค์ประกอบของการประเมิน
5. มีความต่อเนื่องในการประเมิน
6. มีความสะดวกและประหยัด
7. ขั้นตอนการประเมินชัดเจน
8. การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างกลมกลืนรบกวนผู้ถูกเก็บข้อมูลน้อย
9. มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานได้ตามสถานการณ์
10. หน่วงเวลาถึงแม้ว่าจะปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานในการประเมินไปข้างแต่การประเมินต้องเสร็จทันเวลาหากเลยกำหนดเวลาแล้วผลการประเมินก็จะไม่มีประโยชน์

สรุปได้ว่าการประเมินโครงการใดๆก็ตามควรมีความถูกต้องเที่ยงตรงมีความเชื่อมั่นสูง มีความชัดเจนครอบคลุมงานทุกส่วนอย่างต่อเนื่องมีความสะดวกประหยัดและรบกวนผู้ให้ข้อมูลน้อยที่สุด รวมทั้งมีความยืดหยุ่นแต่เสร็จทันเวลาที่กำหนดไว้

ปัญหาและอุปสรรคในการประเมินโครงการสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 ข: 81- 82) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการติดตามและประเมินโครงการที่พบโดยทั่วไปมีดังนี้

1. ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างผู้ประเมินโครงการกับผู้รับการประเมิน หรือนักประเมินภายนอกกับผู้บริหารโครงการ จึงทำให้เก็บข้อมูลได้ไม่สมบูรณ์ส่งผลให้การสรุปผิดพลาดได้

2. เจตคติไม่ดีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการที่ได้รับการประเมินมีความรู้สึกว่าตนถูกจับผิดขณะมีการประเมินผล ดังนั้น จึงควรทำความเข้าใจกับผู้รับการประเมินว่าการประเมินนั้นไม่ใช่เป็นการมาจับผิด แต่เป็นการมาช่วยกับปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้ดีขึ้น

3. ระบบข้อมูลไม่ดี ระบบข้อมูลที่ติดตั้งมีความถูกต้อง

4. ผู้ประเมินขาดทักษะ เมื่อผู้ประเมินขาดทักษะจึงทำให้การวางแผนการประเมินไม่ดีใช้ประสบการณ์ส่วนตัวในการประเมินผล ซึ่งส่งผลให้การประเมินโครงการไม่รัดกุมผิดพลาดได้

ในการประเมินโครงการย่อมจะต้องมีปัญหาและอุปสรรค ที่มักพบเสมอได้แก่การขาดการประสานงาน มีเจตคติที่ไม่ดีในการประเมินทั้งผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน รวมทั้งระบบข้อมูลไม่ดีพอ หรือความบกพร่องอันเกิดจากทักษะและประสบการณ์ของผู้ประเมินมีไม่เพียงพอ นับเป็นปัญหาและอุปสรรคในการประเมินอีกด้วย

6. โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ

โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2555 โดยมีรายละเอียดดังนี้

โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ สอนองกลยุทธ์สหป.อด.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

สอนองกลยุทธ์โรงเรียน สนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน ทุกกลุ่มเป้าหมาย

ผู้รับชอบโครงการ นางจรัสพิมพ์ รัตนวงษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ

ลักษณะโครงการ โครงการต่อเนื่อง

ระยะเวลาดำเนินการ ตลอดปีการศึกษา 2555

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็น ไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่

สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 24 ระบุว่าการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงปรารถนาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชาได้สัดส่วน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงปรารถนา ตลอดจนมีการประสานร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร พบว่ามีนักเรียนจำนวนหนึ่งไม่มีวินัยในตนเอง สังเกตจากการแต่งกาย เสื้อผ้าไม่สะอาด ถุงเท้าสกปรก ห้องเรียนไม่สะอาด ขาดอุปกรณ์ในการทำความสะอาด บริเวณโรงเรียนไม่น่าอยู่ จึงต้องการพัฒนาความมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักถึงการรักษาความสะอาดในทุกๆ ด้าน
- 2.2 เพื่อพัฒนานักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ให้มีวินัยด้านการรักษาความสะอาดที่พึงประสงค์

3. เป้าหมาย

- ด้านปริมาณ นักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จำนวน 160 คน
- ด้านคุณภาพ นักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร มีวินัยด้านการการรักษาความสะอาดเป็นที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

4. การดำเนินงาน

- 4.1 ประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- 4.3 จัดกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน
- 4.4 ประเมินผล/สรุป/รายงานผล

5. ขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรม

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												หมายเหตุ
	ภาคเรียนที่ 1/ 2555						ภาคเรียนที่ 2/ 2555						
ภาคเรียนที่	พค	มีย	กค	สค	กย	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	
ระยะเวลา ดำเนินการ													
1. กำหนด โครงการ/กิจกรรม	-												
2. แต่งตั้ง คณะทำงาน	-												
3. ดำเนินการตาม โครงการ													
4. ประเมินผล / สรุป / รายงานผล				--	--					--	--		

6. งบประมาณ เงินอุดหนุนบำรุงการศึกษา 25,000 บาท

7. การติดตามประเมินผล

7.1 แบบประเมิน

7.2 สังเกตพฤติกรรม

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคารมีวินัยในการรักษาความสะอาดที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ

7. กิจกรรมในการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร

ในการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาด ทางโรงเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ได้จัดกิจกรรมในการพัฒนาดังนี้

7.1 กิจกรรมตรวจความสะอาดร่างกาย

ขั้นตอน

ประชุมปรึกษาหารือแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน โดยให้คณะกรรมการนักเรียน พูดยึดตามสาย เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของตนเอง โดยครูเวรประจำวันรับผิดชอบหาข้อมูล มาให้และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดร่างกายในแต่ละวัน ครูประจำชั้น รับผิดชอบตรวจความสะอาดของร่างกายอย่างน้อยสัปดาห์ละสองครั้ง

7.2 กิจกรรมประกวดห้องเรียน

ขั้นตอน

1. ประชุมชี้แจงกับนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดผลดี ต่อส่วนรวม ให้ทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันปรึกษาหารือ สนทนา ระดมความคิดเห็นเพื่อแสวงหาแนวทาง ในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียน

2. วางแผนแบ่งเวรประจำวัน ชี้แจงภาระหน้าที่ของแต่ละห้องต้องปฏิบัติแจ้งเกณฑ์ การประเมินและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินให้คะแนนประกอบด้วย ตัวแทนคณะกรรมการนักเรียน จำนวน 5 คน ครูเวรประจำวันในแต่ละวัน มีหน้าที่ตรวจผลการทำ ความสะอาดห้องเรียนและให้คะแนนทุกวัน

7.3 กิจกรรมประกวดกลุ่มสี

ขั้นตอน

1. ประชุมชี้แจงกับนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจ สร้างความตระหนักในการปฏิบัติ หน้าที่เพื่อให้เกิดผลดีต่อส่วนรวม ให้ทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันปรึกษาหารือ สนทนา ระดมความคิดเห็น เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด

2. แบ่ง กลุ่มสีนักเรียน ชี้แจงภาระหน้าที่ของแต่ละสีต้องปฏิบัติ แจ้งเกณฑ์การ ประเมินและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินให้คะแนน ประกอบด้วยตัวแทน คณะกรรมการนักเรียนจำนวน 5 คน ครูเวรประจำวันในแต่ละวัน มีหน้าที่ตรวจผลการทำความ สะอาดเวรสีและให้คะแนนทุกวัน

3. คณะกรรมการสรุปผลการประเมิน รวบรวมแบบบันทึกการให้คะแนนในแต่ละ วันจากคณะกรรมการนักเรียนและครูเวรประจำวัน สรุปผลและมอบรางวัลทุกๆสัปดาห์

7.4 กิจกรรมบันทึกความดี

ขั้นตอน

1. ประชุมชี้แจงกับนักเรียน เพื่อทำความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดผลดี ต่อส่วนรวม ให้ทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันปรึกษาหารือ สนทนา ระดมความคิดเห็นเพื่อแสวงหาแนวทาง ในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียน
2. วางแผนแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณ เขตสี่ชี้แจงภาระหน้าที่ที่แต่ละสัปดาห์ต้องปฏิบัติ แจกเกณฑ์การประเมินและรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินให้คะแนน ประกอบด้วยตัวแทนคณะกรรมการนักเรียน จำนวน 5 คน ครูเวรประจำวันในแต่ละวัน มีหน้าที่ตรวจผลการทำความสะอาดห้องเรียนและเขตสี่และให้ คะแนนทุกวัน
3. คณะกรรมการสรุปผลการประเมิน รวบรวมแบบบันทึกการให้คะแนนในแต่ละ วันจากคณะกรรมการนักเรียนและครูเวรประจำวัน สรุปผลและมอบรางวัลต่างๆ สัปดาห์

8. การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้รวบรวมผลการศึกษาด้านวินัยนักเรียน ของงานกิจการนักเรียนและงาน ปกครองนักเรียนไว้ดังนี้

ชูชาติ ชาวคำเขตต์ (2543:54-55) ได้ศึกษาการประเมินโครงการบ้านเด็กโรงเรียนดอย เวียงผาบ้านพญาทองพบว่าในด้านความเป็นอยู่ นักเรียนอยู่ร่วมกันโดยใช้กระบวนการ ประชาธิปไตย โดยที่นักเรียนได้ประชุมวางแผนจัดกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ ผู้เรียนมีความ ขยันหมั่นเพียรมีระเบียบวินัย เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ปัญหาคือการขาด งบประมาณสนับสนุน โครงการ รวมทั้งขาดบุคลากรมาช่วยดูแล ควรปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อความคล่องตัวและสอดคล้องกับโครงการ

และในปีเดียวกัน นพดล นพคุณ (2543: 73-75) ได้ศึกษาแนวทางการ บริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ในการดำเนินการด้านการ ปกครอง นักเรียนควรจัดทำคู่มือนักเรียน มีการจัดแบ่งสายงาน และกำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบให้ ชัดเจน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในคณะครู และมีการประเมินกฎ ระเบียบวินัยทั้ง การปรับให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่นักเรียน ควรให้บริการแนะแนวทั้ง ปัญหาชีวิตและการเรียนด้วย

ส่วน สุมาลี แสงจันทร์ (2543: 91-97) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับงานปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในด้านการปกครอง ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ มีการเผยแพร่ระเบียบข้อบังคับให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองได้รับทราบ ในส่วนด้านวินัยนักเรียน ควรมีการประกาศยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความประพฤติดี นักเรียนต้องแต่งกายเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบ และควรมีมารยาทในการเข้าห้องประชุม และในด้านการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน นักเรียนมีความเห็นว่าครูควรให้ความรักความเข้าใจและเป็นທີ່ปรึกษาได้ ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กแสดงออกในทางที่ถูกต้อง หากมีการลงโทษควรชี้แจงเหตุผลให้ทราบด้วย มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขคือครูไม่ควรลงโทษด้วยวิธีการเขียนตีและควรใช้ว่าจาที่สุภาพกับนักเรียนมีวิธีการควบคุมการออกนอกบริเวณ โรงเรียน โรงเรียนควรให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่มีความประพฤติและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความประพฤติของนักเรียนส่วนนักเรียนจะมีส่วนช่วยในงานปกครองคือ ช่วยดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียน ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยและกิจกรรมของโรงเรียน

ในปีต่อมา ไพฑูลย์ การเพียร (2544: 73-74) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูมีบทบาทในการส่งเสริม 4 ด้านดังนี้ ด้านการวางแผน มีส่วนกำหนดเป้าหมาย ทำแผนงาน โครงการ ในการปฏิบัติตามสถานการณ์และโอกาสในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน ด้านการกระตุ้นและจูงใจโรงเรียนควรจัดให้สะอาด มีการมอบรางวัลแก่นักเรียนที่มีมารยาทดีงามและทำโทษผู้ที่ทำผิดระเบียบวินัยด้วยการว่ากล่าวตักเตือน รวมทั้งครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และควรให้ที่บ้านได้มีบทบาทในการสร้างเสริมวินัยในตนเองแก่เด็กด้วย ในด้านการประสานงานควรทำร่วมกันระหว่างครู ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองในการรับทราบปัญหาและส่งเสริมวินัยแก่นักเรียน เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ส่วนในด้านการประเมินผลครูได้ประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมวินัยนักเรียน พบว่านักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายขึ้นแต่ยังมีส่วนที่ไม่น่าพอใจในเรื่องพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน

นอกจากนี้ สนิท บุญเจริญ (2545: 64-65) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนโรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคมพบว่า โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการปกครองนักเรียนกับครูประจำชั้น การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเรียนและปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเป็นสุขเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยมีวิทยากรเป็นประจำทุกสัปดาห์ มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรวมถึงให้นักเรียนมีส่วนช่วยในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยการดูแลตนเอง และมีการติดต่อ

ประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อรายงาน ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเสมอ

ในปีเดียวกันสุภาวดี นุศลเสาวลักษณ์ (2545: 80-81) ได้ประเมินโครงการโรงเรียนสีขาวในวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ครู นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับโครงการจากภายนอกสถานศึกษา โดยใช้แบบสังเกต/ตรวจสอบรายการและข้อมูล จากนักศึกษาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 256 คน โดยใช้แบบสอบถาม รูปแบบที่ใช้ประเมินคือแบบจำลองชิปปี้ และแนวคิดในการประเมินที่ยึดความเป็นธรรมชาติและการมีส่วนร่วม โดยมุ่งประเมินองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาว 5 ประการคือ 1) บริบท 2) ปัจจัยเบื้องต้น 3) กระบวนการ 4) ผลตามวัตถุประสงค์ 5)ผลกระทบ ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบด้านบริบทผลการประเมินพร้อมด้านบริบทของสถานศึกษาทั้ง 4 แห่งต่อการดำเนินโครงการใน 2 องค์ประกอบย่อยตามตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินจำนวน 7 ข้อพบว่า ทั้ง 4 วิทยาลัยมีสภาพเข้าเกณฑ์ดีมาก

2. องค์ประกอบด้านปัจจัยเบื้องต้น ผลการประเมินความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้นของทั้ง 4 แห่งต่อการดำเนินโครงการ 4 องค์ประกอบย่อย ตามตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน 11 ข้อพบว่า ทั้ง 4 วิทยาลัยมีสภาพเข้าเกณฑ์ระดับดีมาก

3. องค์ประกอบด้านกระบวนการผลการประเมินกระบวนการดำเนินโครงการให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของโครงการใน 2 องค์ประกอบย่อย ตามตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินจำนวน 10 ข้อพบว่า วิทยาลัยเทคนิค ก และอาชีวศึกษา ข สามารถดำเนินเข้าเกณฑ์ระดับดีมากส่วนวิทยาลัยเทคนิค ข และอาชีวศึกษา ก สามารถดำเนินการเข้าเกณฑ์ระดับพอใช้

4. องค์ประกอบด้านผลตามวัตถุประสงค์ ผลการประเมินกระบวนการบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการใน 2 องค์ประกอบย่อย ตามตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินจำนวน 7 ข้อพบว่า วิทยาลัย ทั้ง 4 แห่ง สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์เข้าเกณฑ์ระดับดีมาก

5. ผลกระทบผลการประเมินเปลี่ยนแปลงที่นอกเหนือจากวัตถุประสงค์โครงการครั้งนี้ ได้ด้านบวกด้านลบ ปัญหาและความคิดเห็นข้อเสนอและของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับโครงการ ดังนี้

5.1 ผลกระทบทางบวกที่เป็นผลดีต่อโครงการ พบว่า ใน 4 องค์ประกอบย่อยตามตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินจำนวน 9 ข้อ วิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา บรรลุการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์เข้าเกณฑ์ระดับดีมาก เทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษา ข เข้าเกณฑ์ระดับพอใช้

5.2 ผลกระทบด้านลบ การดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาวในวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษามีปัญหาอุปสรรคทั้งในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลตามวัตถุประสงค์

โครงการโรงเรียนสีขาวควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขแนวการดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาวในวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษาต่อ

ศุรสิทธิ์ สิทธิอมร (2547: 97-100) ได้ประเมินโครงการโรงเรียนเพื่อนเด็กในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 3 โดยใช้รูปแบบการประเมินของ ไทเลอร์ (Tyler) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ประกอบด้วย คณาจารย์ในโรงเรียน นักเรียนที่เป็นคณะกรรมการ ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการ นักเรียนที่ไม่เป็นคณะกรรมการ ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองที่ไม่เป็นคณะกรรมการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและแบบสังเกต ผลการวิจัยพบว่า

ผลการประเมิน โรงเรียนเพื่อนเด็ก

1. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คณาจารย์ในโรงเรียน นักเรียนที่เป็นคณะกรรมการ ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองชุมชนที่ไม่เป็นคณะกรรมการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้นำชุมชนและผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2. การจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้และมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดีคณาจารย์ในโรงเรียน นักเรียนที่เป็นคณะกรรมการ ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองชุมชนที่ไม่เป็นคณะกรรมการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้นำชุมชนและผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
3. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาโรงเรียน โดยการนำนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมตามหลักการพื้นฐานของสิทธิเด็ก 4 ประการ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กคณาจารย์ในโรงเรียน นักเรียนที่เป็นคณะกรรมการ ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองชุมชนที่ไม่เป็นคณะกรรมการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก ส่วนการปฏิบัติต่อนักเรียนในด้านสิทธิเด็กนั้น นักเรียนที่ไม่เป็นคณะกรรมการได้รับการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของสิทธิเด็กในทุกด้าน

จากการศึกษางานวิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาวินัยให้แก่เด็กเป็นเรื่องสำคัญ ต้องดำเนินการให้ละเอียดรอบคอบและถูกต้อง เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมที่ดี ซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม โดยให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเคยชินติดเป็นนิสัย สามารถควบคุมตนเองได้ มีเหตุมีผล มีความรับผิดชอบ ประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม นำไปสู่การมีวินัยที่พึงประสงค์ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการประเมินโครงการพัฒนานิเวศด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ประเมิน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ผู้ให้ข้อมูลการประเมิน

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้มีจำนวน 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ครูผู้สอนในโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จำนวน 13 คน

กลุ่มที่ 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 160 คน ได้มา

โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 ถามความคิดเห็นของครูผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนานิเวศด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน ครูผู้สอน และชุดที่ 2 ถามความคิดเห็นของนักเรียน

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือในการประเมินครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเพื่อประเมินโครงการพัฒนานิเวศนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนในโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ดังนี้ แบบสอบถามสำหรับครู ประกอบด้วย ประสิทธิภาพทางการสอน ระดับการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน แบบสอบถามนักเรียน ประกอบด้วย เพศ ช่วงชั้นที่เรียน รายได้ผู้ปกครอง อาชีพผู้ปกครอง แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) แบบสอบถาม ผู้ประเมินจะนำแบบสอบถาม

ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับเปลี่ยนข้อความ ภาษาลให้อดคล้องตามกรอบแนวคิด การประเมิน

2.1.1 แบบสอบถามสำหรับครูแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ประสบการณ์ทางการสอน ระดับการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินมีความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านต่างๆ ของโครงการ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนค่า (Rating Scale) 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ปัญหา อุปสรรค ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อวัดความคิดเห็นของครู

2.1.2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ช่วงชั้นที่เรียน รายได้ผู้ปกครอง อาชีพผู้ปกครอง แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินความเหมาะสมของผลผลิตของโครงการ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนค่า (Rating Scale) 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้ประเมินดำเนินการสร้างตามลำดับดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษารายงานการศึกษาเกี่ยวกับโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนจากหนังสือ เอกสาร วารสาร วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งข้อคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในด้านวินัยนักเรียน

2.2.2 สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเรื่องของโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นคว่ำอิสระ เพื่อปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสม มีความชัดเจนของข้อคำถามและภาษาที่ใช้และความถูกต้องของเนื้อหา

2.2.4 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถาม

2.2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.6 นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อย และความถูกต้อง

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เพื่อนำไปเก็บข้อมูล

2.2.8 ทำการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามของครู โดยวิเคราะห์อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นทั้งฉบับซึ่งพบว่ามีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.41 ถึง 0.91 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามของนักเรียน โดยวิเคราะห์อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นทั้งฉบับซึ่งพบว่ามีค่าอำนาจจำแนก(r) ระหว่าง 0.41 ถึง 0.91 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การดำเนินงานแก่ครูในโรงเรียน นักเรียน โดยมอบแบบสอบถามให้ครูและนักเรียนได้พิจารณาข้อมูลที่เป็นจริงได้ข้อมูลกลับมา 173 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการประเมินครั้งนี้ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1. ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน และนักเรียน ที่มีต่อโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ดังนี้

เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง /ความพึงพอใจ มากที่สุด	ให้	5
เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง/ ความพึงพอใจ มาก	ให้	4
เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ ปานกลาง	ให้	3
เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง/ ความพึงพอใจ น้อย	ให้	2
เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง/ ความพึงพอใจ น้อยที่สุด	ให้	1

4.2 นำข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคารมาตรวจให้คะแนน โดยให้น้ำหนักคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้ เป็นจริงมากที่สุด

5 คะแนน เป็นจริงมาก 4 คะแนน เป็นจริงปานกลาง 3 คะแนน เป็นจริงน้อย 2 คะแนน เป็นจริงน้อยที่สุด 1 คะแนน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของครูผู้สอน ได้แก่ ประสบการณ์สอน ระดับการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน ของครู และสถานภาพของนักเรียน ได้แก่ เพศ ช่วงชั้นที่เรียน รายได้ ผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ และร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ ความพึงพอใจ และการมีวินัย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจะใช้คะแนนเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายของผลการประเมิน ดังนี้ (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2533: 138)

4.50 – 5.00 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ /การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ /การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ ในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/เป็นจริง/ ความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง เหมาะสม/ เพียงพอ/ การปฏิบัติ/ เป็นจริง/ความพึงพอใจ ในระดับน้อยที่สุด

5.4 เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้วตรวจให้คะแนนแบบสอบถามการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โดยใช้คะแนนเฉลี่ย ซึ่งมีเกณฑ์ในการตัดสินผลการประเมิน ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยด้านความสะอาดมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยด้านความสะอาดมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยด้านความสะอาดปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยด้านความสะอาดน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการพัฒนาวินัยด้านความสะอาดน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดของ นักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ผู้ประเมินได้พัฒนาตามขั้นตอนการประเมินวิเคราะห์ข้อมูล ผลการประเมินทำให้ได้รูปแบบการพัฒนามีวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนที่มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีวินัยในด้านการรักษาความสะอาดมากขึ้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ประเมินได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอในรูปแบบของ ตารางประกอบความเรียง จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประสิทธิภาพการสอนระดับการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน และผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของนักเรียน ได้แก่ เพศ ช่วงชั้นที่เรียน รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ผลปรากฏในตารางที่ 4.1-4.2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน 4.3-4.7

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน ผลปรากฏในตารางที่ 4.8-4.11

ตอนที่ 4 ผลการเสนอแนวทางในการพัฒนานักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประสิทธิภาพทางการสอน ระดับการศึกษา และช่วงชั้นที่สอนและผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล ของนักเรียน ได้แก่ เพศ ช่วงชั้นที่เรียนรายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของครูผู้สอน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ประสิทธิภาพทางการสอน		
มาก (21 ปีขึ้นไป)	10	76.92
น้อย (1- 20 ปี)	3	23.08
รวม	13	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	10	76.92
สูงกว่าปริญญาตรี	3	23.08
รวม	13	100
ช่วงชั้นที่สอน		
ช่วงชั้นที่ 1	3	23.08
ช่วงชั้นที่ 2	5	38.46
ช่วงชั้นที่ 3	5	38.46
รวม	13	100

จากตารางที่ 4.1 ผู้ให้ข้อมูลมีประสิทธิภาพทางการสอนมากคิดเป็นร้อยละ 76.92 ประสิทธิภาพทางการสอนน้อยคิดเป็นร้อยละ 23.08 ครูผู้สอนมีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.92 และสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 23.08 และมีช่วงชั้นที่สอนเป็นช่วงชั้นที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 23.08 ช่วงชั้นที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 38.46 และเป็นช่วงชั้นที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 38.46

ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพของนักเรียน

สถานภาพของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	65	10.63
หญิง	95	59.37
รวม	160	100
ช่วงชั้นที่เรียน		
ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – ป.3)	46	28.75
ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6)	69	43.13
ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3)	45	28.12
รวม	160	100
รายได้ผู้ปกครอง		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	147	91.88
10,001 – 20,000 บาท	11	6.87
มากกว่า 20,001 บาท	2	1.25
รวม	160	100
อาชีพผู้ปกครอง		
ข้าราชการ	2	1.25
ทำไร่-ทำนา	143	89.38
บริษัท/ห้างร้าน	9	5.62
อาชีพอื่นๆ	6	3.75
รวม	160	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคารที่ให้ข้อมูลเป็นนักเรียนเพศชายคิดเป็นร้อยละ 40.63 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.37 เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – ป.3) คิดเป็นร้อยละ 28.75 ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 – ป.6) คิดเป็นร้อยละ 43.13 ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1 – ม.3) คิดเป็นร้อยละ 28.12

รายได้ของผู้ปกครองต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.88 รองลงมารายได้ของผู้ปกครอง 10,001 – 20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 6.87 รายได้ของผู้ปกครอง มากกว่า 20,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.25 อาชีพของผู้ปกครองมากที่สุดคือ ทำไร่ ทำนา คิดเป็นร้อยละ 89.38 อาชีพของผู้ปกครองน้อยที่สุดคือรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 1.25

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

2.1 ด้านภาพรวม ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ โดยภาพรวม (n=13)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		ระดับคุณภาพ
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.02	0.64	มาก
2. ด้านกระบวนการ	3.93	0.51	มาก
3. ด้านผลลัพธ์	4.20	0.83	มาก
เฉลี่ยรวม	4.05	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ครูมีความคิดเห็นว่า โครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าความเหมาะสม 4 ด้านอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูต่อโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ด้านปัจจัยนำเข้า ($n = 13$)

ด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการ โครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.08	0.60	มาก
2. คณะกรรมการดำเนินโครงการ ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และบุคลากรในชุมชน	4.25	0.59	มาก
3. ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโรงเรียน	3.89	0.55	มาก
4. ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน	4.05	0.63	มาก
5. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ	3.98	0.69	มาก
6. อาคารสถานที่ห้องปฏิบัติงานตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ	3.76	0.66	มาก
เฉลี่ยรวม	4.02	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นในภาพรวมของครู พบว่าการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ คณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วยผู้บริหาร ครูและบุคลากรในชุมชน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.60) และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.63) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาคารสถานที่ห้องปฏิบัติงานมีความเหมาะสมเพียงพอ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.66)

2.3 ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์ จากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของครูต่อโครงการ พัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ด้านกระบวนการ (n = 13)

ด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. กระบวนการดำเนินงานและมีการจัดทำแผนการดำเนินงานต่อเนื่องและมีการพัฒนาแผน	4.17	0.62	มาก
2. กรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน/โครงการ	3.72	0.47	มาก
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตามและประเมินผล	4.11	0.40	มาก
4. มีการติดตาม นิเทศและประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.44	มาก
5. มีการประชุมเพื่อสรุปปัญหาในการปฏิบัติงาน	4.06	0.38	มาก
6. จัดระบบพัฒนานิเทศสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษา	3.58	0.45	มาก
เฉลี่ยรวม	3.93	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นในภาพรวมของครู พบว่าการดำเนินโครงการพัฒนานิัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ กระบวนการดำเนินงานมีการจัดทำแผนการดำเนินงานต่อเนื่องและมีการพัฒนาแผน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือการแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.40)และมีการประชุมเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.38)ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดระบบพัฒนานิเทศสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.45)

2.4 ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ผู้ประเมินโครงการใช้วิธีการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏตามตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นในภาพรวมของครูต่อโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ด้านผลผลิต

ด้านผลผลิต	ระดับความคิดเห็น		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. นักเรียนแต่งกายสะอาด	4.53	0.61	มากที่สุด
2. นักเรียนทิ้งขยะถูกที่	4.60	0.62	มากที่สุด
3. ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบ	4.31	0.79	มาก
4. บริเวณเขตรับผิดชอบสะอาด	4.30	0.80	มาก
5. มีการทำเวรตามที่ได้รับมอบหมาย	3.99	0.96	มาก
6. เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดเป็นระเบียบ	4.12	0.90	มาก
7. นำถังขยะไปทิ้งตามจุดที่กำหนด	4.07	0.88	มาก
8. นักเรียนไม่ขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ และผนังอาคาร	4.03	0.85	มาก
9. นักเรียนร่วมมือปฏิบัติงานทำความสะอาด	4.06	0.90	มาก
10. นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของทางโรงเรียน	4.32	0.90	มาก
11. สุขนิสัยในการรักษาความสะอาดด้านอื่นๆ	3.87	0.89	มาก
เฉลี่ยรวม	4.20	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นในภาพรวมของครู พบว่าการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด และมากเรียงตามลำดับดังนี้ นักเรียนทิ้งขยะถูกที่ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือนักเรียนแต่งกายสะอาด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.61) และนักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของทางโรงเรียน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.90) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สุขนิสัยในการรักษาความสะอาดด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.89)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยด้านการ รักษาความสะอาดของนักเรียน

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน
โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ด้านผลผลิต ในภาพรวม

(n = 160)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		ระดับความ เหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. ความสะอาดด้านร่างกาย	4.22	0.85	มาก
2. ความสะอาดด้านห้องเรียน	4.31	0.82	มาก
3. ความสะอาดด้านสภาพแวดล้อม	4.13	0.89	มาก
รวมทุกด้าน	4.22	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นในภาพรวมของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาวินัยด้านการ
รักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$
4.22, S.D. = 0.85) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความสะอาดของห้องเรียน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.82) ความสะอาดด้าน
ร่างกาย ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.85) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสะอาดด้าน
สภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.89)

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านร่างกาย ของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ตาม
โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร
(n = 160)

ความสะอาดด้านร่างกาย	ระดับความคิดเห็น		ระดับของการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกระเบียบ ของ ทางโรงเรียน	4.20	0.86	มาก
2. นักเรียนรักษาความสะอาดทุกส่วนของร่างกาย	4.22	0.86	มาก
3. ทรงผมถูกต้องตามระเบียบสถานศึกษา	4.35	0.86	มาก
4. นักเรียนสวมถุงเท้า รองเท้า เข็มขัดถูกระเบียบของ โรงเรียน	4.16	0.86	มาก
5. นักเรียนตัดเล็บมือสั้น ไม่สกปรก	4.09	0.97	มาก
6. นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ	4.14	0.92	มาก
7. นักเรียนเชิญชวนให้เพื่อนร่วมมือกันแต่งกาย สะอาดถูกระเบียบสถานศึกษา	4.35	0.81	มาก
8. นักเรียนร่วมรณรงค์การแต่งกายสะอาดสร้างความ ตระหนัก เห็นคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม	4.23	0.80	มาก
9. นักเรียนให้ความร่วมมือในการตรวจสภาพร่างกาย ในตอนเช้าและระหว่างเรียน	4.22	0.83	มาก
10. นักเรียนแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวัน เป็นประจำทุกวัน	4.29	0.74	มาก
รวม	4.29	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของนักเรียนด้านร่างกายของนักเรียน โรงเรียนสามัคคี
วิทยาคาร ตามโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคี
วิทยาคาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเชิญชวนให้เพื่อนร่วมมือกันแต่งกายสะอาดถูกระเบียบ
สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.81) และ ทรงผมถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา

($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.86) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.92)

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านห้องเรียนของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ (n = 160)

ความสะอาดด้านห้องเรียน	ระดับความคิดเห็น		ระดับของการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
11. นักเรียนดูแลรักษาความสะอาดพื้นห้องเรียน ห้องเรียน	4.12	0.97	มาก
12. นักเรียนรักษาความสะอาดประตู-หน้าต่าง	4.16	0.95	มาก
13. นักเรียนรักษาความสะอาดกระดานดำ	4.39	0.72	มาก
14. นักเรียนรักษาความสะอาด โต๊ะ – เก้าอี้	4.33	0.80	มาก
15. นักเรียนร่วมมือปฏิบัติงานทำความสะอาด ห้องเรียน	4.21	0.89	มาก
16. นักเรียนเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด	3.97	0.94	มาก
17. นักเรียนดูแลและรักษาความสะอาดของถังขยะ	4.48	0.85	มาก
18. นักเรียนปฏิบัติงานเวรประจำวัน	4.70	0.62	มากที่สุด
19. นักเรียนทิ้งขยะถูกจุดที่วางไว้	4.76	0.51	มากที่สุด
20. นักเรียนจัด โต๊ะ เก้าอี้ เป็นระเบียบ	4.00	0.91	มาก
รวม	4.31	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของนักเรียนด้านห้องเรียนของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ตามโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนทิ้งขยะถูกจุดที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.51) และ นักเรียนปฏิบัติงานเวรประจำวัน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.62) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดนักเรียนเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.94)

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียนสามัคคี
 วิทยาการตาม โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน
 โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ (n =160)

ความสะอาดด้านสภาพแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น		ระดับของการปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
21. นักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ	4.22	0.90	มาก
22. นักเรียนทำความสะอาดห้องปฏิบัติการห้องพักครู ห้องประชุมและที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย	3.97	0.89	มาก
23. เมื่อใช้ห้องส้วมเสร็จแล้วนักเรียนรดน้ำทำความสะอาด	4.24	0.92	มาก
24. นักเรียนช่วยตัดแต่งกิ่งไม้และดูแลความสะอาด ของสวนหย่อมหน้าอาคารเรียน	4.13	0.79	มาก
25. เมื่อเห็นขยะนักเรียนจะเก็บใส่ถังขยะทันที	4.14	0.86	มาก
26. นักเรียนช่วยกวาดใบไม้ไปใส่บ่อปุ๋ยหมัก	3.98	0.90	มาก
27. เมื่อเข้าวัดนักเรียนช่วยพระทำความสะอาด ภายในวัด	4.34	0.76	มาก
28. เมื่อนักเรียนอยู่บ้านช่วยพ่อแม่ทำความสะอาดบ้าน	4.02	0.94	มาก
29. ระหว่างเดินทางกลับบ้านเมื่อเห็นขยะตามถนน นักเรียนจะเก็บไปทิ้งถังขยะของหมู่บ้าน	4.14	0.98	มาก
30. เมื่อเห็นเพื่อนนักเรียนคนอื่นทิ้งขยะไม่เป็นที่ นักเรียนจะ รีบตักเตือนเพื่อน	4.11	1.00	มาก
รวม	4.13	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของนักเรียนด้านสภาพแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ตาม โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อเข้าวัดช่วยพระทำความสะอาดภายในวัด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.76) และเมื่อใช้ห้องส้วมเสร็จแล้วนักเรียนรดน้ำทำความสะอาด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.92) สำหรับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงกิจกรรมทำความสะอาดของนักเรียนมีดังภาพต่อไปนี้ซึ่งแสดงให้เห็นถึง

ความร่วมมือของนักเรียนและครูอย่างเข้มแข็ง และสภาพความสะอาดด้านร่างกาย และความสะอาดของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับที่ดี

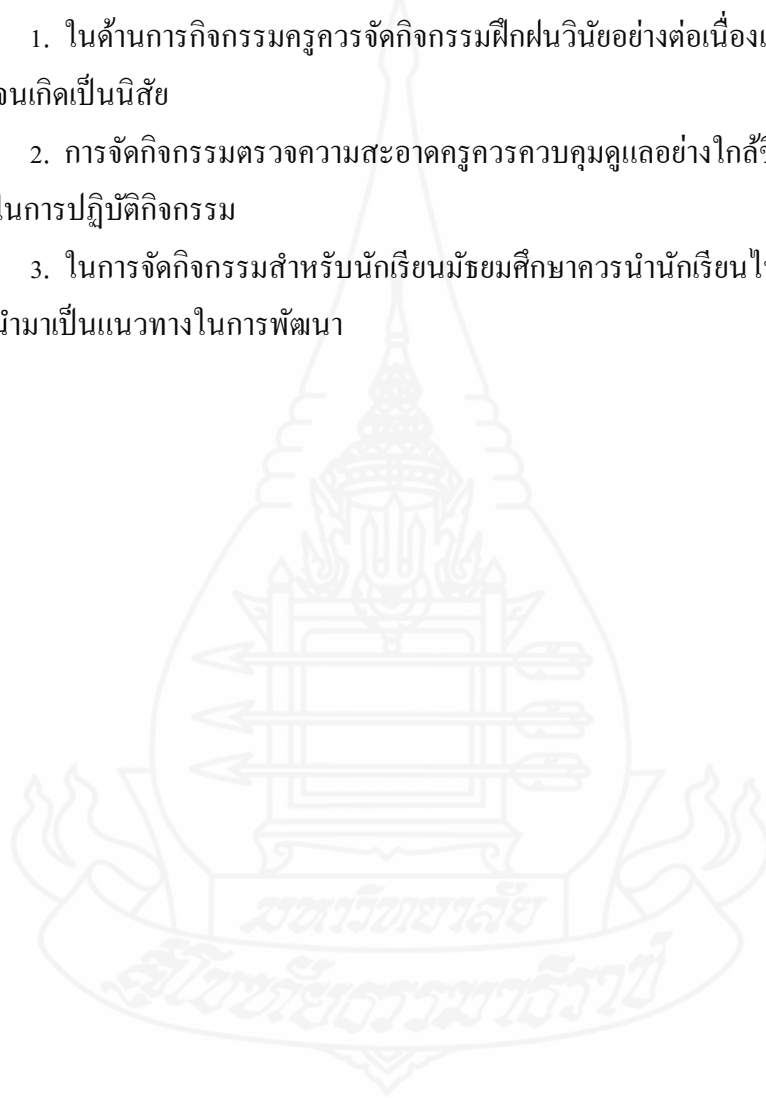

ตอนที่ 4 ผลการเสนอแนวทางในการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร

จากการตอบแบบสอบถามของครูในโรงเรียนสามัคคีวิทยาคารให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนสรุปได้ ดังนี้

1. ในด้านการกิจกรรมครูควรจัดกิจกรรมฝึกฝนวินัยอย่างต่อเนื่องเพื่อเด็กจะได้ปฏิบัติให้เคยชินจนเกิดเป็นนิสัย
2. การจัดกิจกรรมตรวจความสะอาดครูควรควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้นักเรียนจะได้มีกำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรม
3. ในการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาควรนำนักเรียนไปศึกษาโรงเรียนดีเด่นเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการทำโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ผู้ประเมิน สรุปผลการประเมินดังนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

ในการประเมินครั้งนี้ผู้ประเมินได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าและกระบวนการดำเนินงานของโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของการดำเนินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร

วิธีดำเนินการประเมิน

1. ผู้ให้ข้อมูลการประเมิน ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 2 จำนวน 13 คน และนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 160 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคารเกี่ยวกับความเหมาะสม ความพอเพียงและการปฏิบัติงานในโครงการเพื่อนำไปประเมินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาด ของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร

2.3 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความชัดเจนของข้อความ นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพครูผู้สอน ได้แก่ ประสิทธิภาพทางการสอน ระดับการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน และสถานภาพของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่เรียน รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ (Percentage)

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต การพัฒนา วินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. สรุปการประเมิน

ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมิน โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนของครูผู้สอน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ คณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วยผู้บริหาร ครูและบุคลากรในชุมชน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.60) และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.63) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อาคารสถานที่ห้องปฏิบัติงานมีความเหมาะสมเพียงพอ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.66) ด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ กระบวนการดำเนินงานมีการจัดทำแผนการดำเนินงานต่อเนื่องและมีการพัฒนาแผน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือการแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.40) และมีการประชุมเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.38) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดระบบพัฒนาวินัยสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.45) ด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดและมากเรียงตามลำดับดังนี้ นักเรียนทิ้งขยะถูกที่ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือนักเรียนแต่งกายสะอาด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.61) และนักเรียนแต่งกายถูกระเบียบของทางโรงเรียน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.90) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สุขนิสัยในการรักษาความสะอาดด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.89)

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร พบว่า ด้านร่างกายของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.84)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเชิญชวนให้เพื่อนร่วมมือแต่งกายสะอาดถูกระเบียบสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.81) และ ทรงผมถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.86) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.92) ด้านห้องเรียนของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ตามโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนทิ้งขยะถูกจุดที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.51) และ นักเรียนปฏิบัติงานเวรประจำวัน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.62) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดนักเรียนเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.94) ด้านสภาพแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ตามโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อเข้าวัดช่วยพระทำความสะอาดภายในวัด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.76) และเมื่อใช้ห้องส้วมเสร็จแล้วนักเรียนรดน้ำทำความสะอาด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.92) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด นักเรียนทำความสะอาดห้องปฏิบัติการ ห้องพักครู ห้องประชุมและที่อื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.89)

2. อภิปรายผล

จากผลการประเมินครั้งนี้ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ดังนี้

2.1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ได้ประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน ได้แก่ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณที่มีความเพียงพอต่อการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งโรงเรียนได้เห็นความสำคัญและสนับสนุนเป็นอย่างดี และต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้ความเหมาะสมอยู่ระดับมาก

2.1.2 ด้านกระบวนการ โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ได้ประเมินกระบวนการเกี่ยวกับ การวางแผนการดำเนินการ การจัดกิจกรรม การพัฒนา

บุคลากร การติดตามประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง/พัฒนา ว่าได้มีการปฏิบัติ
 มากน้อยเพียงใดนั้นผลการดำเนินงาน โครงการมีกระบวนการดำเนินงานเหมาะสม ระดับมาก

2.1.3 ด้านผลผลิต โดยรวมมีความพึงพอใจระดับมาก ผลจากการดำเนินงานตาม
 โครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ด้านผลผลิต
 ได้ประเมินความเป็นจริงที่มีต่อความมีวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนตามความคิดเห็น
 ของครูและนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ในด้านร่างกาย ห้องเรียน และสภาพแวดล้อม ว่า
 โครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีความเป็นจริงต่อการดำเนินงานด้านพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษา
 ความสะอาดอยู่ในระดับมาก

2.1.4 ผลการประเมิน โครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดพบว่า
 โครงการประสบผลสำเร็จ เพราะ โครงการทำให้นักเรียนได้พัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาด
 ในทุกๆด้าน ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ ครู นักเรียน ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมรวมทั้งมี
 วิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการประสานงานกันดีเกิดความร่วมมือในการทำงาน

ข้อจำกัดของการประเมิน

ระยะเวลาในการประเมินมีน้อยเพราะเป็นช่วงเตรียมตัวสอบปลายปีการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการประเมินไปใช้

3.1.1 การบริหารจัดการ ผู้บริหารจำเป็นต้องเข้ามสนับสนุนส่งเสริม
 ในการพัฒนาวิสัยทัศน์ในการดำเนินการจัดองค์กรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน
 ทั้ง 3 องค์กร คือ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง

3.1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ผู้ปกครองเข้า
 มามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาความมีวินัยนักเรียนในด้าน
 ต่าง ๆ

3.1.3 การให้ความสำคัญแก่ครู โดยโรงเรียนควรมีนโยบายสนับสนุนให้ครูมีวินัย
 ในตนเองโดยการปฏิบัติตนเป็น “ต้นแบบ” จัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของครู มี
 วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความมีวินัยของครู โดยประชุมชี้แจงสร้างความตระหนักและความจำเป็น
 ในการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน และ
 มอบหมายให้ครูแต่ละคนปฏิบัติตนเป็นต้นแบบด้านความมีวินัยในตนเอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2541) *คู่มือปฏิบัติตามนโยบายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- กระทรวงศึกษาธิการ (2543) *ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนนักศึกษา*
(ม.ป.ป.)
- _____. *แนวปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบและทะเลาะวิวาทของ*
นักเรียนนักศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2545)
- หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน (2544) กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- ชูชาติ ชาวคำเขตต์ (2542) “การประเมินโครงการปัญหาเด็กของโรงเรียนดอยเวียงผาญากอง”
การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533) *เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีการวิจัย* กรุงเทพมหานคร
โอเดียนสโตร์
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2543) *การประเมินผลการฝึกอบรม* กรุงเทพมหานคร
ธีระป้อมวรรณกรรม
- นพดล นพคุณ (2543) “แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเอกชน
ในจังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- บริษัทซีเอ็ด ยูเคชั่น (2543) *พจนานุกรมไทยฉบับทันสมัย* กรุงเทพมหานคร บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น
- ผดุง อารยะวิญญู (2542) *เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แวนแก้ว
- พนัส หันนาคินทร์ (2509) *หลักสูตรการบริหารโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช
- ไพฑูริย์ การเพียร (2544) “บทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าอิสระ ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) *วินัยเรื่องใหญ่กว่าที่คิด* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- กัญญา สาทร (2519) *หลักการบริหารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช
- รุ่ง พูลสวัสดิ์ (2529) *หลักบริหารการศึกษาในโรงเรียนเชียงใหม่* ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ราชบัณฑิตยสถาน (2521) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์
- วณิชชา เพชรสุวรรณ (2535) *คู่มือการเรียนการสอนกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ* กรุงเทพมหานคร
อักษรเจริญทัศน์
- วิโรจน์ โสวัณณะ (2540) *สู่ความสำเร็จอันไร้ขอบเขต* กรุงเทพมหานคร เคลิดไทย
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541) *การประเมินโครงการ หลักการและการประยุกต์* พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543) *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2537) *รวมบทความทางการประเมินโครงการ* พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุโท เจริญสุข (2519) *จิตวิทยาการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แพรววิทยา
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542) *คู่มือการประกันความปลอดภัยของ
นักเรียน* กรุงเทพมหานคร ชูวีเนียร์(ประเทศไทย)
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) *ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับสูง เล่ม 6 บริหารศาสตร์* กรุงเทพมหานคร คัมปาย อิมเมจ
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ(ม.ป.ป.) “แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
ระยะที่ 9 (2545-2549) (เอกสารอัดสำเนา)
- สนิท บุญเจริญ (2545) “การปฏิบัติงานปกครองของโรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคม” การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุภาพร พิศาลบุตร (2543) *การวางแผนและการบริหารโครงการ* กรุงเทพมหานคร ศูนย์เอกสาร
และตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- สุภาวดี นุกุลเสาวลักษณ์ (2545) “การประเมินโครงการโรงเรียนสีขาวในวิทยาลัยเทคนิคและ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 7” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุมาลี แสงจันทร์ (2543) “ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียน ของนักเรียนประถมศึกษาปี
ที่ 5 และ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปึงเมือง จังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สุรสิทธิ์ สิทธิอมร (2547) “การประเมินโครงการเพื่อนเด็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย
เขต 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

หวน พันธุ์พันธ์ (2528) *การบริหารโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร โอเอส พรินต์ติ้งเฮาส์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

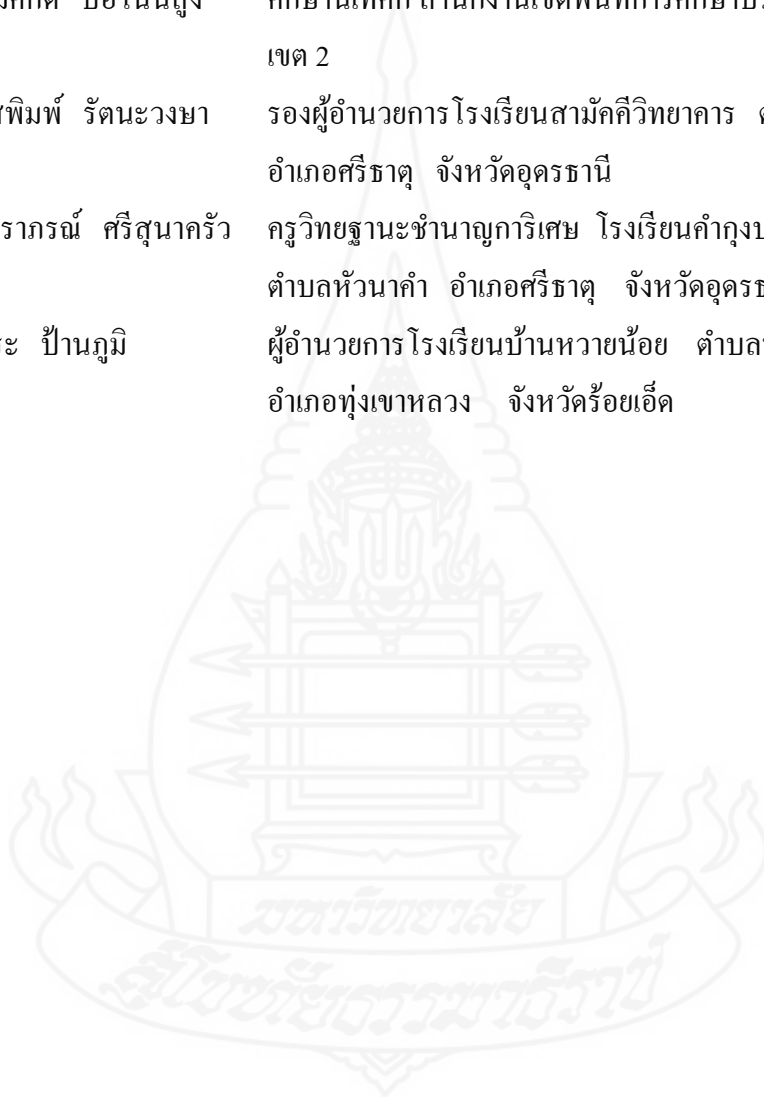

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นายไมยมิตร ป้องวิชัย ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
เขต 2
2. นายอุดมศักดิ์ ปอโนนสูง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
เขต 2
3. นางจรัสพิมพ์ รัตนวงษา รองผู้อำนวยการโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ตำบลหัวนาคำ
อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
4. นางพัชราภรณ์ ศรีสุนาคร้ว ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคำกุงประชานุกูล
ตำบลหัวนาคำ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
5. นายวัชระ ป่านภูมิ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหวายน้อย ตำบลทุ่งเขาหลวง
อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๖๕๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๘ พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายวัชร ป่านภูมิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางอรุณญา สมภาร นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา วิชาเอกประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การประเมินโครงการพัฒนานิเวศด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การวัดและประเมินผล ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

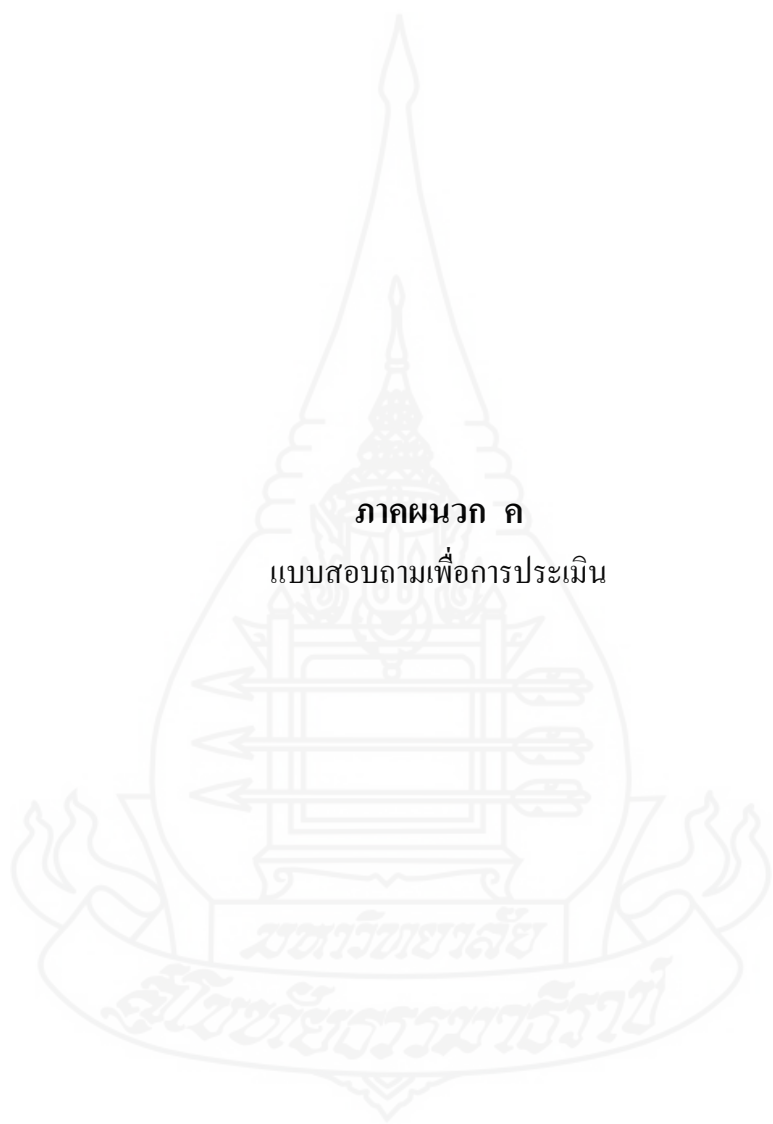
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี พรหมมาพันธุ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 086-2306584

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการประเมิน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประเมินโครงการพัฒนาวิสัย ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ
จังหวัดอุดรธานี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครู และ ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินโครงการพัฒนาวิสัย ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ในด้านสถานะแวดล้อมปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการบริหารและผลผลิตของโครงการ ตามลำดับ
3. แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบด้านต่างๆ ของโครงการ
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่งและจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการในอนาคต ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด จะเป็นข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้อย่างแน่นอน

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางอรัญญา สมภาร

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชุดที่ 1

(สำหรับครู)

แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาวินัย ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน
โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

1. ประสบการณ์ทางการสอน

() 1 – 20 ปี

() 21 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

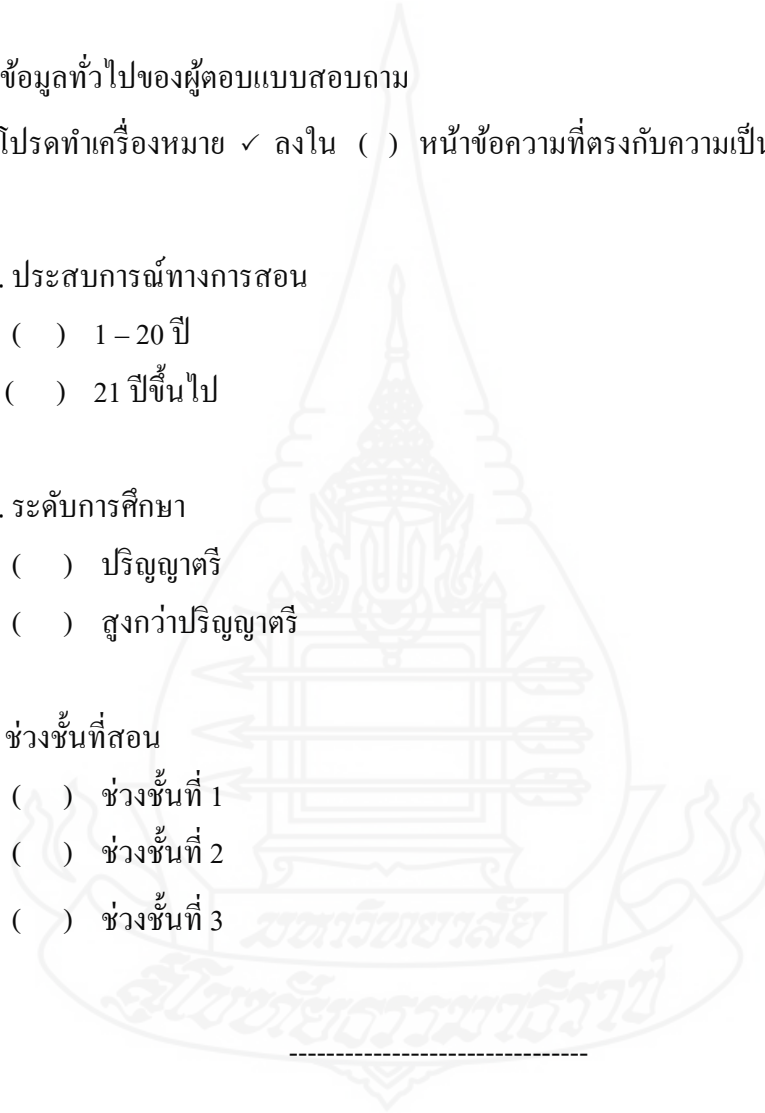
() สูงกว่าปริญญาตรี

3. ช่วงชั้นที่สอน

() ช่วงชั้นที่ 1

() ช่วงชั้นที่ 2

() ช่วงชั้นที่ 3

ตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบด้านต่างๆ ของโครงการ

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาเลือกกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ที่มีความเห็นว่าตรงกับ
ความเป็นจริงในการปฏิบัติที่สุด

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. การประเมินบริบทในการปฏิบัติงาน							
1	โครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความสะอาดสร้างคุณลักษณะที่ดีด้านความสะอาดให้แก่ผู้เรียน						☐
2	หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน						☐
3	การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสมและปฏิบัติจริงได้						☐
4	การจัดบรรยากาศในการดำเนินงานเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินโครงการ						☐
5	การประสานงานระหว่างบุคคลทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ						☐
6	การสนับสนุนด้านอุปโภคบริโภคของชุมชน						☐
7	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมกิจกรรมของโรงเรียน						☐

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า							
8	จำนวนบุคลากรที่ร่วมดำเนินการ โครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ						☐
9	คณะกรรมการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ในชุมชน						☐
10	ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก โรงเรียน						☐
11	ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชน						☐
12	วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการ ดำเนินโครงการมีเพียงพอ						☐
13	อาคารสถานที่ห้องปฏิบัติงานตาม โครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ						☐
3. การประเมินกระบวนการ							
14	กระบวนการดำเนินงานและมีการจัดทำ แผนการดำเนินงานต่อเนื่องและมีการ พัฒนาแผน						☐
15	กรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนการดำเนินงาน/โครงการ						☐
16	การแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตาม และประเมินผล						☐
17	มีการติดตาม นิเทศและประเมินผลงาน อย่างต่อเนื่อง						☐

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
18	มีการประชุมเพื่อสรุปปัญหาในการปฏิบัติงาน						☐
19	มีการบันทึกการตรวจความสะอาดตนเอง และความสะอาดสภาพแวดล้อม						☐
4. การประเมินผลผลิต							
20	บุคลากรทุกฝ่ายมีความภูมิใจในโรงเรียน						☐
21	นักเรียนทิ้งขยะถูกที่						☐
22	ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบ						☐
23	บริเวณเขตรับผิดชอบสะอาด						☐
24	มีการทำเวรตามที่ได้รับมอบหมาย						☐
25	เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดเป็นระเบียบ						☐
26	นำถังขยะไปทิ้งตามจุดที่กำหนด						☐
27	นักเรียนไม่ขีดเขียน โต๊ะ เก้าอี้ และผนังอาคารเรียน						☐
28	ให้ความร่วมมือปฏิบัติงานทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน						☐
29	นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกระเบียบของทางโรงเรียน						☐
30	สุขนิสัยในการรักษาความสะอาดด้านอื่นๆเช่นสมุดจดบันทึก การแต่งกาย วัสดุ อุปกรณ์						☐

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การประเมินโครงการพัฒนาวิสัย ด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ
จังหวัดอุดรธานี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ นักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ เกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ในด้านผลผลิต
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ โดยการเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ()

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของผลผลิตของโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับให้เลือกตอบโดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นหลังข้อความที่ท่านต้องการเพียงช่องทางเดียว

ความหมายของแต่ละช่อง คือ

เป็นจริงมากที่สุด	หมายถึง	การกระทำที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอเป็นประจำ
เป็นจริงมาก	หมายถึง	การกระทำที่เกิดขึ้นเกือบทุกครั้ง
เป็นจริงปานกลาง	หมายถึง	การกระทำที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว
เป็นจริงน้อย	หมายถึง	การกระทำที่นาน ๆ จึงจะมีโอกาสกระทำ
เป็นจริงน้อยที่สุด	หมายถึง	การกระทำที่ไม่เคยเกิดขึ้นเลย

การวิจัยครั้งนี้จะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง

ขอขอบคุณ ที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง

นางอรัญญา สมภาร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถาม
การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร
(ด้านผลผลิต)

(สำหรับนักเรียน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. ช่วงชั้นที่เรียน

- ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – ป.3)
 ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6)
 ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3)

3. รายได้ของผู้ปกครอง

- ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน
 10,000 – 20,000 บาท/เดือน
 มากกว่า 20,001 บาท/เดือน

4. อาชีพของผู้ปกครอง

- ข้าราชการ
 ทำไร่/ทำนา
 บริษัท/ห้างร้าน
 ธุรกิจส่วนตัว
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของผลผลิตของ โครงการพัฒนาวิสัยทัศน์ด้านการรักษาความ
สะอาดของนักเรียน โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็น
ของ

นักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และขอได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		เป็น จริง มาก ที่สุด	เป็น จริง มาก	เป็น จริง ปาน กลาง	เป็น จริง น้อย	เป็น จริง น้อย ที่สุด	
ด้านร่างกาย							
1	นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูก ระเบียบของทางโรงเรียน						☐
2	นักเรียนรักษาความสะอาดทุกส่วน ของร่างกาย						☐
3	ทรงผมถูกต้องตามระเบียบ สถานศึกษา						☐
4	นักเรียนสวมถุงเท้า รองเท้า เข็มขัด ถูกระเบียบของโรงเรียน						☐
5	นักเรียนตัดเล็บมือสั้น ไม่สกปรก						☐
6	นักเรียนการแต่งกายถูกต้องตาม กาลเทศะ						☐
7	นักเรียนเชิญชวนให้เพื่อนร่วมมือ กันแต่งกายสะอาด ถูกระเบียบสถานศึกษา						☐

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		เป็น จริง มาก ที่สุด	เป็น จริง มาก	เป็น จริง ปาน กลาง	เป็น จริง น้อย	เป็น จริง น้อย ที่สุด	
ด้านร่างกาย(ต่อ)							
8	นักเรียนร่วมรณรงค์การแต่งกายสะอาด สร้างความตระหนัก เห็นคุณค่าและ เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม						☐
9	นักเรียนให้ความร่วมมือในการตรวจ สภาพร่างกายในตอนเช้าและระหว่าง เรียน						☐
10	นักเรียนแปรงฟันหลังรับประทานอาหาร อาหารกลางวันเป็นประจำทุกวัน						☐
ด้านห้องเรียน							
11	นักเรียนดูแลรักษาความสะอาดพื้น ห้องเรียน						☐
12	นักเรียนรักษาความสะอาดประตู - หน้าต่าง						☐
13	นักเรียนรักษาความสะอาดกระดานดำ						☐
14	นักเรียนรักษาความสะอาด โต๊ะ - เก้าอี้						☐
15	นักเรียนร่วมมือปฏิบัติงานทำความสะอาด ห้องเรียน						☐
16	นักเรียนเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด						☐
17	นักเรียนดูแลและรักษาความสะอาด ของถังขยะ						☐

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		เป็น จริง มาก ที่สุด	เป็น จริง มาก	เป็น จริง ปาน กลาง	เป็น จริง น้อย	เป็น จริง น้อย ที่สุด	
ด้านห้องเรียน(ต่อ)							
18	. นักเรียนปฏิบัติงานเวรประจำวัน						☐
19	นักเรียนทิ้งขยะถูกจุดที่วางไว้						☐
20	นักเรียนจัดโต๊ะ เก้าอี้ เป็นระเบียบ						☐
ด้านสภาพแวดล้อม							
21	นักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่ รับผิดชอบ						☐
22	นักเรียนทำความสะอาดห้องปฏิบัติการ ห้องพักครู ห้องประชุมและที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย						☐
23	เมื่อใช้ห้องส้วมเสร็จแล้วนักเรียนรดน้ำ ทำความสะอาด						☐
24	นักเรียนช่วยตัดแต่งกิ่งไม้และดูแลความ สะอาดของสวนหย่อมหน้าอาคารเรียน						☐
25	เมื่อเห็นขยะนักเรียนจะเก็บใส่ถังขยะ ทันที						☐
26	นักเรียนช่วยกวาดใบไม้ไปใส่บ่อปุ๋ย หมัก						☐

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		เป็น จริง มาก ที่สุด	เป็น จริง มาก	เป็น จริง ปาน กลาง	เป็น จริง น้อย	เป็น จริง น้อย ที่สุด	
ด้านสภาพแวดล้อม(ต่อ)							
27	. เมื่อเข้าวัดนักเรียนช่วยพระทำความสะอาดภายในวัด						☐
28	เมื่อนักเรียนอยู่บ้านช่วยพ่อแม่ทำความสะอาดบ้าน						☐
29	ระหว่างเดินทางกลับบ้านเมื่อเห็นขยะตามถนน นักเรียนจะเก็บไปทิ้งถังขยะของหมู่บ้าน						☐
30	เมื่อเห็นเพื่อนนักเรียนคนอื่นทิ้งขยะไม่เป็นที่นักเรียนจะรีบตักเตือนเพื่อน						☐

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางอรัญญา สมภาร
วัน เดือน ปีเกิด	21 พฤษภาคม 2506
สถานที่เกิด	ตำบลหัวนาคำ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (พ.ศ. 2551)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร ตำบลหัวนาคำ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี
ตำแหน่งหน้าที่งาน	ครูวิชาการ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร

